МАШИНА ТЕРИМИ—ИШ УНУМИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 190 (6794).

24 СЕНТЯБРЬ ЖУМА

1976 ЙИЛ

Баҳоси 2 тийин.

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ, ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ, БЎКА ВА ЎРТА ЧИРЧИҚ ДАЛА ГВАРДИЯЧИЛАРИГА ОФАРИН! УЛАР КЕЧА 8-10 ПРОЦЕНТДАН ОШИРИБ ПАХТА ТАЙЁРЛАДИЛАР.

БУТУН КУЧ, ТЕХНИКА ВОСИТАЛАРИНИ ТЕРИМГА САФАРБАР ЭТАЙЛИК. ҲАММАМИЗНИНГ ЎРНИМИЗ ДАЛАДА!

ПЛАН БАЖАРИЛДИ, НАВБАТ МАЖБУРИЯТГА

ЯНГИЙЎЛ. (Телефон орқали олинди). «Ленинизм» колхозининг Тўра Жонисбоев бошлиқ бригадаси аъзолари йиллик планни бажардилар. Қабул пунктларига 226 тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Мавжуд 76 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 32 центнердан ҳосил кўтарилди. Бу ишларни амалга оширишда саккиз иш куни кифоя қилди. Механизаторлар Нажот Газиев ва Серекбой Боймонқуловлар ҳиссалари катта бўлди. Улар биргаликда «зангори кема» бункерларидан 160 тоннадан ошириб «оқ олтин» тўкдилар.

Группа усулда ишлаётган терим машиналарининг кундалик иш унуми 13—14 тоннани ташкил қилаяпти. Шу кунларда бригада далаларида йиғим-терим ишлари жадал давом этмоқда. Кунига йиллик планнинг 10—13 проценти миқдорида пахта тайёрланаяпти.

Шунингдек, бригада заршунослари бу йил қабул пунктларига 66 тонна уруғлик пахта ҳам етказиб бердилар.

Йиллик план бажарилди, энди навбат мажбуриятга. Ўз имкониятларини чамалаб чиққан бригада пахтакорлари ҳосилдорликни гектар бошига 52 центнерга етказиш мажбуриятини олиб меҳнат қилмоқдалар.

З. ҚЎРТНЕЗИРОВ,
Э. ЭРНАЗАРОВ.

БЕКОБОД районидаги Ойбек номли совхознинг 4-бўлими пахтакорлари 440 гектар ернинг ҳар гектаридан 37,5 центнердан ҳосил кўтариш мажбуриятини олганлар. Ҳозир пахта далаларида иш қизғин бормоқда. Терим машиналари моҳир механизаторлар қўлида унумли ишлаб, хирмонга барака киритмоқда. Механик-ҳайдовчи Оллоберди Боймирзаев бу йилги мавсумда 150 тонна пахта теришга аҳд қилган. У кундалик нормасини ошиғи билан бажармоқда. Суратда: совхознинг илғор «зангори кема» капитани О. Боймирзаев.

А. Мальцев фотоси.

«СОЮЗ-22» КОСМИК КЕМАСИНИНГ УЧИШИ МУВАФФАҚИЯТЛИ ТУГАДИ

ТАСС АХБОРОТИ

1976 йил 23 сентябрда «Союз-22» космик кемаси командир Валерий Биковский ва борт инженер Владимир Аксеновдан иборат составдаги экипажи билан ерга қайтиб тушди.

«Союз-22» кемасининг тушурилувчи аппарати Москва вақти билан соат 10 дан 42 минут ўтганда Совет Иттифоқи территориясининг ҳисоблаб қўйилган районида, Целиноград шаҳридан 150 километр шимоли-ғарбда ерга оҳиста қўнди. Космонавтлар Биковский билан Аксенов ўзларини яхши ҳис қилаяптилар.

Социалистик мамлакатларнинг космик фазони тинчлик мақсадларида тадқиқ этиш ва ундан фойдаланиш соҳасидаги ҳамкорлик программасига мувофиқ экипаж бошқарувчи «Союз-22» космик кемасининг учиш вазифалари тўла-тўкис бажарилди. Экипаж 8 кунлик учиш чоғида Совет Иттифоқи ва Германия Демократик Республикаси территориясида ер юзининг танлаб олинган участкалари фотосуратини олди. Бу суратлар ГДР билан СССР мутахассислари ишлаб чиқиб, ГДРдаги «Карл цейс йена» халқ корхонасида ясалган фотоаппарат ёрдами билан олтита спектрал диапазонда олинди. Биргалашиб муваффақиятли ўтказилган эксперимент космосда туриб халқ хўжалиги манфаатлари йўлида ер юзининг геологик-географик характеристикаларини ўрганиш илмий-техникавий методлари ва воситаларини янада пишиқтириб бориш ва такомиллаштиришга ёрдам беради.

Учиш чоғида космонавтлар В. Ф. Биковский ва В. В. Аксенов ер атрофи космик фазосининг физик характеристикаларини тадқиқ этиш юзасидан бир қанча илмий-техникавий экспериментлар ҳамда тирик организмларга космик учиш омилларининг таъсиротини янада ўрганиш борасида медицина ва биологик экспериментларни бажардилар.

Ҳамма учиш босқичларида «Союз-22» кемасининг системалари ҳамда унинг ичига ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турди.

Ердаги команда — ўлчов комплекси, шу комплексга кирувчи учишни бошқариш маркази, Совет Иттифоқи территориясида жойлашган ўлчов пунктлари ҳамда СССР Фанлар академиясининг илмий-тадқиқот кемалари кеманинг учишини пухта таъминлаб турди. Учиш чоғида олинган маълумотлар ишлаб чиқилмоқда ва ўрганилмоқда.

95 ПРОЦЕНТ ПАХТА «ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАРДА ТЕРИЛАДИ

✦ СОВХОЗ БЎЙИЧА 12580 ТОННА ҲОСИЛ ОЛИНАДИ. ✦ ШУНДАН 10760 ТОННАСИ МАШИНАЛАР БИЛАН ТЕРИЛАДИ. ✦ 1510 ГЕКТАР МАЙДОНДАГИ ҲОСИЛ ҚЎЛ КУЧИ ЖАЛБ ҚИЛИНМАЙ ЙИҒИБ ОЛИНАДИ. ✦ БУНДАН СОВХОЗ 90700 СЎМ ИҚТИСОД ҚИЛАДИ, ШУ ЖУМЛАДАН ҚЎЛ КУЧИГА САРФЛАНАДИГАН 27300 СЎМ МАБЛАҒ ТЕЖАБ ҚОЛИНАДИ.

Совхозимиз пахтакорлари ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида 3340 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 37,7 центнердан ҳосил кўтариб, 12580 тонналик хирмон уйишга аҳд қилишган.

Шунингдек бу йил мўлкўл гўшт, сабзавот, дон, пилла, полиз экинлари ва мева етиштирилди. Ҳозиргача давлатга пахта ва сутдан ташқари барча турдаги маҳсулот сотиш йиллик планлари ошиғи билан адо этилди.

Хўжалигимизнинг етакчи тармоғи пахтачиликдир. Совхозимиз пахтакорлари бу йил фидокорона меҳнат қилиб, мўл ҳосил етиштирдилар. Энди олдимизда ана шу мўл ҳосилни қисқа муддатларда сира нобуд қилмай йиғиб-териб олишдек энг масъулиятли, шу билан бирга энг шарафли вазифа турибди.

Совхозимиз коллективи пахта йиғим-теримига ҳар қачонгидан кўра зўр уюшқоқлик билан киришишди. Белгиланган тадбирларга мувофиқ далаларимизда етиштирилган 12 минг 580 тонна ҳосилни 10 минг 700 тоннаси машиналар билан терилади. Ҳозир 79 та терим агрегатининг ҳаммаси далада тўла қувват билан ишлаб турибди.

Совхозимизда машиналардан унумли фойдаланиш эвазига қўл кучини иложи борича кам сарфлаш учун ҳаракат қилинаяпти. Масалан, бу йил биз 1510 гектар ердаги пахтани қўл кучи сарфламай фақат машиналар ёрдамида териб олишни планлаштирдик. Бу тадбир тўла амалга оширилганда хўжаликнинг 90 минг 700 сўми иқтисод қилинади. Шу жумладан қўл кучи учун сарфланадиган 27 минг 300 сўм маблағни ҳам тежаб қоламиз.

Пахта йиғим-теримини муваффақиятли ўтказиш кўп жиҳатдан механик-ҳайдовчилар, бригадалар ва бўлимлар ўртасида социалистик мусобақани авж олдиришга боғлиқ. Бу ишга совхоз маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилоти алоҳида эътибор бермоқда. Теримда илғор механик-ҳайдовчиларни, пахта ташувчи механизаторларни, хирмонларда ишлаб турган ишчиларни, илғор бўлим, бригада ва звеноларни моддий рағбатлантириш учун 20 минг сўм маблағ ажратилди.

Беш кунликда биринчи ўринни эгаллаган бўлимга кўчма Қизил байроқ ва илғорларни мукофотлаш учун 200 сўм пул берилади. Иккинчи ўринни эгаллаган бўлим 100 сўм пул билан мукофотланади. Беш кунда 40 тоннадан 60 тоннагача пахта терган механик-ҳайдовчига вимпел билан бирга 30 сўм миқдорида пул мукофоти топширилади. Беш кунда 35—40, 30—35 тонна пахта терган механизаторлар ҳам моддий рағбатлантириладилар.

Гектаридан эллик центнердан ҳосил олган бригадалар енгил автомашина, 150 сўм пул билан мукофотланадилар. Гектаридан 40—45 центнердан ҳосил кўтарган бригадалар учун ҳам мукофотлар ажратганмиз.

Кундан-кунга терим суръати ошиб бормоқда. Дастлабки кунларда йиллик планнинг икки-уч проценти миқдорида пахта тайёрлаётган бўлсак, энди беш—олти процент ва ундан ҳам ошириб пахта териб топширилмоқда.

Пахта йиғим-терими айни қизиган шу кунларда Омон Ковшутов, Шехи Назаров, Холис Қаҳрамонов бошлиқ бўлим пахтакорлари пешқадамликни қўлдан бермай ишламоқдалар.

Механик-ҳайдовчиларимиз ҳам самарали меҳнат қилишмоқда. Михаил Ковешников, Зиёдулла Худойбердиев, Назар Нуриев мавсумда 200—250 тоннадан «оқ олтин» териш мажбуриятини олганлар. Дастлабки кунлардаёқ улар бункерлардан 10 тоннадан ошириб пахта тўкмоқдалар.

Далаларимизда мажбуриятга яраша ҳосил бор. Буни терим машиналарининг дастлабки кунларидаги иш натижалари ҳам исботлаб турибди. Совхоз бўйича биринчи теримдаёқ гектаридан ўрта ҳисобда 23—24 центнердан ҳосил йиғиб олмоқдамиз: М. Ковешников звеносида 28, С. Менглиев бошлиқ звенода 29—30 центнердан пахта терилаяпти.

Меҳнатсевар, лабзи ҳалол совхозимиз ишчилари, механизаторлари ва мутахассислари ўз вазифаларини шараф билан бажарадилар, ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилини ғалабалар билан якунлайдилар. Бунга ишончимиз комил.

Ж. ЭЛЧИБОЕВ,
Оққўрғон районидаги «Оққўрғон» совхозининг директори.

Ш. АБДУРАҲМОНОВ,
совхоз партия ташкилотининг секретари.

Т. КАРИМОВ,
бош агроном.

Ш. МИРМАҲМУДОВ,
совхоз бош инженери.

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

ОБЛАСТИМИЗ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 23 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида).

Биринчи стун — районлар: иккинчи стун — бир кунда тайёрланган пахта: учинчи стун — шу жумладан машинада: тўртинчи стун — мавсум бошидан буён терилган пахта: бешинчи стун — шу жумладан машинада.

Бўка	5,51	7,27	46,59	51,41
Оққўрғон	5,80	6,87	42,88	47,97
Янгийўл	4,50	5,50	40,31	23,99
Пискент	4,91	6,50	35,49	35,34
Ўрта Чирчиқ	5,82	7,64	34,53	38,56
Чиноз	3,89	3,96	33,24	21,49
Бекобод	5,05	5,68	32,61	30,47
Юқори Чирчиқ	7,49	9,54	32,42	40,24
Қуйи Чирчиқ	8,01	10,21	29,23	34,51
Область бўйича	5,67	7,11	36,45	37,77

ШОЛИНИ ЎРИБ ОЛИШ ВА ТАЙЁРЛАШ ЮЗАСИДАН 23 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун — шоли тайёрлаш топшириғи, иккинчи стун — тайёрланган шоли (тонна), учинчи стун—топшириққа нисбатан тайёрланган шоли проценти, тўртинчи стун —бир кунда тайёрланган шоли, бешинчи стун — мавсум бошидан бери (экин майдонига нисбатан процент ҳисобида).

Бекобод	14000	1,2	10,7	1,7	14,9
Ўрта Чирчиқ	3100	2,0	4,2	4,3	23,5
Қуйи Чирчиқ	16000	0,6	2,3	1,4	5,6
Оққўрғон	2500	—	—	1,5	1,5
Бўка	2000	0,1	0,1	3,6	19,3
Юқори Чирчиқ	1900	—	—	—	—
Янгийўл	—	—	—	—	5,5
Область бўйича:	32000	1,1	6,3	1,9	11,0

ИЛҒОР САБЗАВОТКОРЛАРГА—БАЙРОҚЛАР

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитети районлар, колхозлар, совхозлар ўртасида давлатга сабзавот, полиз маҳсулотлари, картошка, ҳўл мева ва узум сотиш юзасидан сентябрнинг биринчи ярмида ўтказилган социалистик мусобақа якунларини қараб чиқиб, қарор қилдилар.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Янгийўл** районига (район партия комитетининг секретари **А. П. Алимов**, район ижроия комитетининг раиси **Т. М. Ортиқхўжаев**, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бошқармасининг бошлиги **В. П. Еремеев**, район комсомол комитетининг секретари **А. Абдуллаев**, қишлоқ хўжалик ва тайёрлов органлари ходимлари касаба союзи район комитетининг раиси **С. Шамсиев**, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича давлат бош инспектори **А. Г. Тарасенко** ўртоқлар) берилди. Бу район давлатга сабзавот сотиш йиллик планини 100 процент, картошка сотиш планини 63,1 процент, ҳўл мева сотиш планини 205 процент, полиз маҳсулотлари сотиш планини 101,6 процент, узум сотиш планини 90 процент қилиб бажарди. Сентябрнинг биринчи ўн беш кунида сабзавот тайёрлашда йиллик планга нисбатан 36,5 процент, мева тайёрлашда 23,4 процент, узум тайёрлашда 56,6 процент, полиз маҳсулотлари тайёрлашда 16,6 процент ўсишга эришди.

Байроқ Тошкент районидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи **Пискент** районидаги **Вахрушев** номли боғдорчилик-узумчилик совхозига (директори **А. А. Абдухалилов**, партия ташкилотининг секретари **А. И. Горохов**, бош агрономи **Э. А. Зейтуллаев**, ишчилар комитетининг раиси **А. Т. Мемедов** ўртоқлар) берилди. Бу хўжаликда давлатга узум сотиш йиллик плани 103,7 процент бажарилди. Сентябрнинг биринчи ўн беш кунлигида узум сотиш бўйича 67,6 процент ўсишга эришилди.

Байроқ Калинин районидаги «Хасково» совхозидан олиб берилади.

Ўзбекистон КП область комитети, область ижроия комитети, область касаба союзлари Совети ва область комсомол комитетининг кўчма Қизил байроғи Тошкент районидаги **Ильич** номли колхозга (раиси **С. Раҳматуллаев**, партия ташкилотининг секретари **А. Қозоқбоев**, бош агроном **С. Эргашев** ўртоқлар) берилди. Бу хўжаликда давлатга сабзавот сотиш йиллик плани 100 процент, картошка сотиш плани 100,5 процент, мева сотиш плани 600 процент, узум сотиш плани 124 процентга бажарилди. Сентябрь ойининг биринчи ярмида давлатга сабзавот сотиш бўйича йиллик планнинг 20,5 проценти, мева сотиш бўйича 85 проценти, узум сотиш бўйича 117 проценти миқдорида ўсишга эришилди.

Байроқ Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхоздан олиб берилади.

Область матлубот жамиятига социалистик мусобақа илғорларига сотиш учун Янгийўл районига, Пискент районидаги Вахрушев номли боғдорчилик-узумчилик совхозига, Тошкент районидаги Ильич номли колхозга биттадан енгил автомашина ажратиш топширилди.

ШАҲАР СОВЕТИНИНГ СЕССИЯСИ

23 сентябрда меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Советининг навбатдаги сессияси бўлди.

Депутатлар соғлиқни сақлаш тўғрисида Ўзбекистон ССР қонунини даволаш-профилактика муассасалари қандай бажараётганлигини, шунингдек шаҳар халқ контроли комитетининг ҳисоботини кўриб чиқдилар. Сессияда шаҳар маҳаллий совети ижроия комитетларининг қишлоққа оталиқ ёрдамини кўрсатиш соҳасидаги ишлари тўғрисида шаҳар ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов доклади ҳам тингланди.

ҚЎШНИЛАРДАН ЎРНАК ОЛИБ

Қуруқ гап билан иш битмайди. Кимнинг қандай меҳнат қилаётганлигини тош-тарозу кўрсатиб турибди. Кундан-кунга пахта йиғим-терими авжга чиқиб бораяпти. Ҳамма далада, ҳамма пахтакор. Худди пойгани эслатади, бу вақт. Барча пахтакорлар маррага илгарироқ етиб, эл олдида юзи ёруғ бўлишини истайди.

Эрталаб пахта теримининг бориши тўғрисидаги маълумотга қараш билан иш бошлаймиз. Қайси хўжалик қайси ўринда кетаётганлигини биламиз. Шунга қараб режа тузамиз.

Ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида колхозимиз пахтакорлари уюшқоқлик билан меҳнат қилдилар. Ҳар қарич ердан, минерал, маҳаллий ўғитдан, мавжуд техника воситаларидан самарали фойдаланишга интилдилар. Агротехника қоидаларига тўғри ва тўла амал қилиб, колхозимиз бўйича пландаги 31 ўрнига 40 центнердан ҳосил оламиз, деб ваъда берди. Холдор Турғунов, Абдусамад Исҳоқов бошлиқ бригада аъзолари 45 центнердан ҳосил олишга аҳд қилишган. Умуман, колхозимизда 40 центнердан кам ҳосил оламиз, деган бригада йўқ. Колхозчиларимиз зўр иҳлос билан меҳнат қилиб, олинган мажбуриятни тўла-тўкис бажариш учун замин яратдилар.

Бу йилги пахта бир текис: эрта-кечи йўқ. Ўз вақтида қилинган дефолиациядан кейин деярли ҳамма ерда пахта бир текис очилиб кетди. Пахта териш машиналарининг сифатли ва унумли ишлаши учун барча шароит яратилди. Пайкалларда барги тўкилмаган ғўзалар кам учрайди. Бу эса машиналарнинг яхши ишлашига ёрдам беради.

Биз мажбурият бўйича етиштириладиган 2400 тонна пахтанинг 2100 тоннасини машиналар билан териб олишга қарор қилганмиз. Бу колхозимиздаги 12 машинанинг ҳар бири билан 175 тоннадан пахта териладн, деган гап. Ўтган йили механик-ҳайдовчилар и м и з ҳар бир машина билан 170 тоннадан пахта терган эдилар.

Ҳозир машиналаримиз унумли ишлаяпти, деб бемалол айта оламиз. Дастлабки кунларда биринчи машиналарнинг юришида ҳар гектар ердан 28—30 центнердан ҳосил териб олинмоқда. Айниқса, моҳир механизаторларимиздан Неъмат Муродов, Ором Ҳасанов, Ҳалил Асраевлар самарали ишлашяпти.

Механик-ҳайдовчиларимизнинг астойдил меҳнати туфайли кундан-кунга хирмонимизга барака кираяпти, терим суръати кўтарилиб бораяпти. Кунига йиллик планнинг 6—7 проценти миқдорида пахта териб топширила бошланди.

Қўшни «Октябрь 40 йиллиги» колхози азаматлари ҳар куни 8—9 процент миқдорида пахта тайёрлаб, суръатда пешқадамлик қилмоқдалар. Бизнинг колхоз аъзолари ҳам шу даражага етиш учун интилмоқдалар. Машиналарнинг унумли ишлаши хўжаликнинг бошқа соҳаларидаги ишларни бажариш имконини туғдирмоқда. Ҳозир шоли ҳам пишиб етилди. Уни ҳам тезда четдан ишчи кучи жалб этмай йиғиб олиш лозим. Биз қўл кучи билан пахта тераётган колхозчиларни шоли ўришга жалб этдик. Шунга қарамай терим суръати пасаймайди. Камида 95 процент пахтани биринчи сортга топширишни мўлжалламоқдамиз. Планни ошириб бажариш, ҳосилни юқори сортларга топширишнинг афзалликларини колхозчиларимиз яхши тушунадилар. Чунки бундан ҳар бир колхозчи моддий манфаатдордир: масалан, механизатор Мажид Раббимовнинг ўтган йилги бир ойлик иш ҳақи 600 сўмга, Неъмат Муродовнинг ойлиги 457 сўмга, бригада бошлиғи Абдусамат Исҳоқовнинг ойлик иш ҳақи 457 сўмга тўғри келди.

Сидқидилдан қилинган меҳнатдан бойлик келиб, турмушимиз ҳам чиройлик бўлиб бормоқда. Шунинг учун деҳқонларимиз илдам ҳаракат қилиб, биринчи октябрда планни, 15 октябрда эса мажбуриятни бажарамиз, деб туришибди.

Абдураҳим САИМОҚОВ,
Бўка районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси.

ҚИШЛОҚЛАР ЧИРОЙИНИ ОЧАЁТГАНЛАР

Область колхозлар қурилиши трести коллективи қишлоқларимиз чиройини очишга, уларни обод ва кўркам қилишга, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг маданий-маиший турмуш даражасини оширишга муносиб ҳисса қўшмоқда. Қурилиш ташкилотининг ўз сафига минглаб бинокорларни бирлаштирган меҳнатсевар коллективи кўпгина колхозларда турли-туман объектлар қурилишини олиб бормоқда. Хўжалик ва маъмурий бинолар, тиббий муассасалар, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари, уй-жойларни кенг кўламда бунёд этяпти.

Ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида юксак марраларни кўзлаб меҳнат қилаётган трест бинокорлари давлат планларини бажаришда дуруст натижаларга эришмоқдалар. Ўзаро социалистик мусобақани авж олдириш, қурилишнинг механизация ва индустрия даражасини кўтариш, илғор иш усулларини қўллаш туфайли саккиз ойлик топшириқ анча ортиғи билан адо этилди. Ишга туширилиши лозим бўлган объектларнинг кўпчилиги муддатларида қўлдан чиқарилди. Пландагидан ташқари салкам ярим миллион сўмлик қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилди. Шу давр мобайнида область колхозларида 7 минг квадрат метрга яқин турар-жойлар фойдаланишга топширилди. Бу уйларда юзлаб қишлоқ меҳнаткашлари оилалари ҳовли тўйлари ўтказишди. Бундан ташқари 110 ўринли тиббий муассасалар, 320 деҳқон фарзанди тарбияланадиган боғча ишга туширилди. Қишлоқ бинокорлари йил бошидан бери қурган мактаблар янги ўқув йили бошланишида деярли 3,5 минг ўқувчини ўз бағрига олди.

Трест бунёдкорлари шу кунларда ҳам зўр ғайрат-шижоат билан ишламоқдалар. Азаматлар хўжалик йилини яхши кўрсаткичлар билан якунлаш, зиммага олинган мажбуриятни шараф билан бажаришга астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Бу қишлоқларимиз чиройини очаётган қалби оташ қурувчиларнинг меҳнатда янгидан-янги муваффақиятларига эришувларидан далолат беради.

«Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчиси, бир беш йилликда икки беш йиллик шахсий топшириғини бажариш ташаббускорларидан бири Шоира Холмуҳамедова келгуси йил ҳисобига меҳнат қиляпти. Суратда: Ш. Ҳолмуҳамедова иш устида.

В. Салов фотоси.

ОЛДИНДА ЯНГИ МАРРАЛАР

Бундан бир неча йил аввал, бу улкан корхона бунёд этилаётган кезларда уни мутахассислар Ўрта Осиёда энг йирик цемент комбинати бўлади дейишган эди. Ўшанда бу улкан корхонанинг манзаралари фақат чизмалардагина акс этар эди. Қурилиш майдонида олиб борилаётган ишларни кўриб ҳеч нарсани тушуниб бўлмас эди.

Республиканинг ва мамлакатнинг турли томонларидан келган қурувчилар, йўлланма билан келган комсомол ва ёшлар барча участкаларда астойдил меҳнат қилар эдилар. Машина ва механизмларнинг гурунги кўтарма кранларнинг, бульдозер ва скреперларнинг ҳайқириғи кенг майдонларни эгаллаб олган эди.

Эндиликда Оҳангарон цемент комбинатида тамомаи бошқача манзарани кўрасиз. Унинг маҳсулотлари фақат республикада эмас, балки бутун мамлакатда машҳур бўлиб кетди. Негаки унинг маҳсулоти қаерда қурилиш, бунёдкор кишилари борки, ўша ерда албатта асқатмоқда. Ахир цемент қурилишнинг нони, ризқи-рўзи-ку. Бундан ташқари, ундан эндиликда асботрубалар, шифер, симёғочлар ҳам тайёрланади. Иморатлар, йўллар ва йўлкаларга цемент плиталар, деворлар учун блоклар ва турли-туман асбоб-ускуналар ҳам шу цементдан тайёрланмоқда.

Шу кунларда Оҳангарон цементчилари ҳузурида бўлган киши уларнинг ҳар-қачонгидан ҳам ғайрат-шижоат билан ишлаётганликларининг гувоҳи бўлади. Бутунииттифоқ социалистик мусобақасига қўшилган корхона коллективи смена, ойлик ва квартал топшириқларини бажаришда астойдил меҳнат қилмоқда.

Корхонада ҳукм сураётган бу меҳнат кўтаринкилигининг асл боисини комбинатнинг илғор ишчиси, Ленин ордени ва Меҳнат Қизил Байроқ орденларининг кавалери Бозорбой Ботирбеков ана шундай ҳикоя қилиб берди:

— Комбинатимиз ишлаб чиқараётган маҳсулотга бўлган эҳтиёж ва талаб кейинги йилларда тағин ҳам ортиб бораётир. Чунки, бизнинг цементимиз Ўрта Осиёдаги кўпчилик йирик қурилишларга кўплаб юборилмоқда. Кейинги пайтларда РСФСРдаги қатор улкан объектларга ҳам Оҳангарон цементи жўнатиладиган бўлиб қолди. Кўриб турибсизки, ишларимизнинг миқёси жуда катта. Шундай бўлгандан кейин ишни сира сусайтирмаслик учун ҳаракат қиляпмиз.

Ҳайтовур клинкер куйдириш цехининг илғор ишчиси, ажойиб машинист Ботирбековнинг бу сўзлари чиндан ҳам қизиқарли ва мароқли эди. Чунки комбинат ишчиларининг интилишлари унинг юқорида айтган гапларида гўё жамулжам бўлгандай туюлади.

Илғор машинист Ботирбеков шу корхонада деярли дастлабки йиллардан буён ишлаб келмоқда. Бу орада у ўз меҳнати, ишдаги намунаси, касбига, коллективига садоқати туфайли одамлар ўртасида обрў-эътибор топди. Унинг кўксини Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва бир қанча медаллар безади. Шонли меҳнати шу йўсинда юксак тақдирланиб келмоқда.

Бундай кишилар корхона бағрида кўплаб топилади. Уларнинг ғайрати, ибрати билан корхонанинг шуҳрати тағин ошмоқда, уларнинг намунаси билан коллективнинг шонли ишлари кўпаймоқда.

Биз корхонанинг кончилик цехи тош майдалаш машинасининг бошқарувчиси Гулнора Нуржоновани учратдик.

◆ УЛКАН КОРХОНАНИНГ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҚУВВАТИ ОРТМОҚДА. ◆ ЦЕМЕНТ — УЛКАН ҚУРИЛИШЛАРНИНГ ЭНГ ЗАРУР АШЁСИ. ◆ ФИДОКОР КИШИЛАРНИНГ МЕҲНАТ ҒАЙРАТИ.

Ғоятда камтар, аммо ўз иши ва касбига моҳир, ҳаракатлари шаҳдам бу аёлнинг сермашаққат меҳнати эл-юрт учун қанчалик зарур эканлигини тасаввур қилар эканмиз, бундай меҳнатсевар аёлларнинг эркаклар билан ёнма-ён туриб, мардонавор ишларни бажараётганликларига қойил қоласиз У ўрта ёшларга бориб қолган бўлишига қарамай, ҳамон ғайрат билан меҳнат қилмоқда. Унинг иш фаолияти кўп йилларни ўз ичига қамраб олган. Бу йиллар ичида оддий шогирдликдан моҳир машинист бўлиб етишди, меҳнати бутун коллективга манзур бўлди. Ҳаммадан ҳам муҳими — у корхонада эътибор топди.

Гулнора опа корхонадаги энг илғор ишчилардан бири, унга коммунистик меҳнат зарбдори деган шарафли унвон ҳам берилган.

— Баъзилар менинг касбимни аёлларга хос иш эмас дейишади. Мен бўлсам ундай эмас, деб бу фикрни рад қиламан, тўғри эмасми? Эркаклар бажарадиган ишларни хотин-қизлар бажаролмайди, деб айтиш ҳозирги пайтда тўғри эмас. Ҳозир корхоналарда одамлар учун унчалик оғир иш қолмаяпти. Ҳаммасини машина ва механизмлар бажаряпти. Гап ана шу машиналарнинг тилини билиб олишда қолган.

Дарҳақиқат, комбинатнинг қайси цехи ва иш жойига борманг, оғир ишларнинг ҳаммаси машиналар гарданига юклатилган. Кучли ва ақлли машиналар барча оғир юмушларни бекаму кўст бажармоқда.

Корхонанинг ҳамма ерида чапдаст, жасоратли кишилар мардонавор меҳнат қилишмоқда. Айниқса, улкан машиналарни бошқарувчи шофёрларнинг иши ҳам айниқса масъулиятлидир. Шунинг учун ҳам бу ерда уларнинг меҳнати нақадар зарур ва мароқли эканлигини қайд қилишга тўғри келади. Комбинат участкаларидан бирида ҳайдовчилардан Лаврентий Жеребятьев ва Владимир Белобородько билан учрашиб қолдик. Улар шу корхонада бир неча йиллардан бери ишлаб, фақат яхши хизматлари ва аъло ишлари билан танилишган экан. Бу ерда уларни шофёрларнинг энг тантиси деб аташади. Ҳозирги кунда абжир шофёрлар 1978 йил ҳисобига меҳнат қилишяпти. Бир-бирлари билан мусобақадош ва кўмакдош бўлиб ишлаётган бу ҳимматли кишилар меҳнатда ҳам, яшашда ҳам ҳаммага ўрнак бўлмоқдалар.

— Булар ҳам коммунистик меҳнат зарбдори, — деб тушунтиришди бизга корхонада.

Ўз иши, меҳнати, хулқ-атвори билан совет кишиси турмуш тарзига юксак намуна бўлиб яшаётган бундай кишилар корхонада кўплаб топилади.

Оҳангарон цемент комбинатининг биз ҳикоя қилиб ўтган бундай чапдаст, аҳил, меҳнатсевар кишилари ҳамда улар билан ёнма-ён туриб юрт бойлигига-бойлик қўшаётган, ишчилик шарафини юксак қадрлаб тер тўкаётган бошқа кишилар ҳам айни вақтда ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили топшириқларини муддатидан олдин бажариш, мамлакат қурилишларига кўпроқ, сифатли ва қурилишнинг зарур маҳсулоти ҳисобланган цемент ва бошқа материалларни етказиб бериш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Улар тайёрлаётган маҳсулотлардан Ўрта Осиё, Закавказье, РСФСРнинг қатор саноат шаҳарларининг бинокор ва бунёдкорлари чексиз мамнун бўлмоқдалар.

Бунга жавобан цементчилар йил бошидан буён пландан ташқари 400 минг сўмликдан ортиқроқ маҳсулот тайёрлаб беришга эришдилар. Бундан ташқари меҳнат унумдорлигини анча оширдилар, хом ашё ва материалларни тежаб қолишга эришдилар.

Бу йил комбинатнинг ишлаб чиқариш миқёси яна ҳам кенгаймоқда. Бу ерда акустик плиталар ишлаб чиқарувчи янги участка ҳам ишга туширилди. Бу ҳам ўз навбатида корхонада маҳсулотнинг тағин ҳам кўпайишига олиб бормоқда.

Олдинда янгидан-янги марралар турибди. Ўнинчи беш йилликнинг улуғвор вазифаларини бажариш фидокор цементчиларнинг зиммасига ҳам кўпдан-кўп ишларни бажаришни юклайди. Айниқса, республикамиздаги ва мамлакатимиздаги йирик-йирик объектлар цементчилардан кўплаб маҳсулот кутмоқда. Бундай ишларни бажаришдек, эл-юрт ишончини оқлашдек ғоятда шарафли вазифа уларнинг гарданида.

Я. ТЎХТАЕВ.

КОМСОМОЛ ТУРМУШИ: ҲИСОБОТ ВА САЙЛОВЛАР

КЕЛАЖАКНИ КЎЗЛАБ

Прокат цехи комсомол ташкилоти ўз сафига 51 ВЛКСМ аъзосини бирлаштирган. Комсомоллар ишлаб чиқаришда, жамоат ишларида намуна кўрсатмоқдалар. Улар планнигина эмас, социалистик мажбуриятларини ҳам шараф билан адо этиб келишяпти.

Цех комсомол-ёшлари КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олдилар ва ўша кунларда туғилган ишчанлик руҳи ҳамон сақланмоқда. ВЛКСМ Марказий Комитетининг V пленуми тадбирлари, ВЛКСМ XVII съезди ва Ўзбекистон ленинчи комсомол ёшларининг XX съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этаётган коллектив актив фаолият кўрсатмоқда. Ҳисобот даври яна шуниси билан диққатга сазовор бўлдики цех комсомоллари янги комсомол билетларини олдилар. Бу эса ёшларнинг масъулиятини янада оширди. Ташкилий, ғоявий-тарбиявий ишлар даражаси ортди.

Цех комсомол ташкилоти ёшларнинг авангардлик ролини оширишга, уларни ишчанлик руҳида тарбиялашга ҳаракат қилмоқда.

Прокат цехини реконструкция қилиш режалари тузилмоқда. Барча жараёнлар фан ва техниканинг ютуқлари асосида қайта ташкил этилади. Демак, ишчи ва хизматчилар янги техникани мукаммал эгаллашлари учун билимлари, малакаларини оширишлари лозим. Шу нарсани ҳисобга олиб цех комсомол ташкилоти ёшларнинг ўқувига алоҳида эътибор бермоқда.

— Цехда,— дейди ҳисобот-сайлов йиғилишида доклад қилган комсомол ташкилотининг секретари М. Мақсудов, —барча комсомол-ёшлар ўқувнинг у ёки бу формасига жалб этилган. Комсомол ўқуви системасида 30 га яқин ёш сиёсий ва техник билимларини оширмоқда.

Кўпгина. ёшлар иқтисодий билимлар мактабида таълим олишаяпти. Яна бир неча комсомол аъзоси олий ўқув юртлари ва техникумларда ўқияпти.

Комсомол-ёшлар оммавий-сиёсий ишларда ҳам активлик кўрсатишмоқда. Тўрт сиёсий ахборотчи ва уч агитатор КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қарорларини пропаганда қилиш бўйича суҳбатлар, лекциялар олиб боришмоқда.

Цех комсомол ташкилотининг ишлаб чиқаришга шунингдек, ғоявий-тарбиявий, оммавий-сиёсий ишларга диққат билан қараши туфайли мажбуриятлар доимо зиёдаси билан адо этилмоқда. Прокат цехи коллективи ўнинчи беш йилликнинг ўтган даври ичида пландан ташқари уч минг тоннадан ортиқ прокат ишлаб чиқаришга муваффақ бўлди. Шу жумладан 850 тоннаси комсомол-ёшлар тортиғидир. Меҳнат унумдорлиги ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 1,2 процентга ўсди. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш ҳисобига 67,5 минг сўм тежаб қолинди.

Комсомоллар ҳақиқатан меҳнатда намуна бўлишмоқда. Ўтган йил охирида беш комсомол аъзоси «Беш йилликнинг ёш гвардиячиси» ва 18 киши эса «1975 йил зарбдори» кўкрак нишони билан тақдирланди.

Шонли меҳнат анъаналарини давом эттираётган комсомол-ёшлар яна бир хил маҳсулотга Сифат белгиси олиш учун курашмоқдалар. Бу каби муваффақиятларга эришишда А. Шепачев, Ю. Агафонов, М. Салимжонов, Э. Каримов, А. Горкунов каби комсомолларнинг ҳиссалари айниқса катта бўлмоқда.

— Мана уч йилдирки, бригадамиз коллективи,— дейди П. Гренадёров,— пешқадамлар сафидан ўрин олиб келмоқда. Биз ленинградликлар ташаббусига қўшилиб, «Октябрь 60 йиллиги» шарафли номини олиш учун курашни бошлаб юбордик. Ўйлайманки, бу гал ҳам юқори кўрсаткичларга эришиб, ана шу номга сазовор бўламиз.

П. Гренадёров ишлаб чиқаришдаги муваффақиятларни таъкидлаш билан бирга баъзи камчиликларга ҳам тўхталиб ўтди. У цехда оммавий-сиёсий ишлар талаб даражасида эмаслигини таъкидлади. Меҳнат ветеранлари билан учрашувлар, кечалар, мунозаралар ўтказишни таклиф этди.

Доклад юзасидан музокарага чиққан М. Салимжонов цех комсомол ташкилотининг рационализаторлик ҳаракатини кенг ёйишга етарли эътибор бермаётганлигини танқид қилди.

М. Луцкий кўпчилик диққатини жамоат ташкилотларининг ишини янада активлаштиришга қаратди.

Докладчи ва музокарага чиққан комсомоллар юз берган камчиликлар ва уларни бартараф этишга эътиборни кучайтирдилар.

Комсомол топшириқлари бажарилиши устидан яна ҳам қатъий назорат ўрнатиш, шунингдек ВЛКСМ сафини илғор ёшлар ҳисобига ўстириш лозим. Тунука ишлаб чиқариш станида икки киши комсомолга қабул қилинди. «300» станда бир киши, электромеханика хизматида эса бирон киши комсомолга қабул қилинмади. Бу демак, ВЛКСМ сафини ўстириш учун етарли қайғурилмаяпти.

Оммавий-сиёсий ишларни юритишда ҳам баъзи бир камчиликлар юз бермоқда. Деворий газеталар ва жанговар варақалар мунтазам чиқарилмайди. Комсомол прожектори жуда кам рейд ва текширишлар ўтказди. Деворий газета орқали илғор тажрибалар пропаганда қилинмаяпти. Физкультура ва спортга ҳам эътибор сусайиб бормоқда. Ёшлар спорт секцияларига кам қатнашишади. Шу кунгача ҳамма комсомоллар ГТО нормаларини бажаришгани йўқ.

Комсомоллар юз берган камчиликларни кўрсатиш билан бирга уни тузатиш йўллари ҳақида кенг тўхталиб ўтишди.

Ҳисобот-сайлов йиғилишида комсомол бюросининг янги состави сайланди.

Б. ПЎЛАТОВ,
Бекобод металлургия заводи.

ЛЕНИНГРАДЛИКЛАРНИНГ ТАШАББУСИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАНМОҚДА

Тошкентнинг ёш ишчилари Ленинград шаҳри ва Ленинград области комсомолларининг ташаббусини кенг қўллаб-қувватламоқдалар. Ленинградликлар «60 зарбдор ҳафтамиз — Октябрнинг 60 йиллигига» деган шиор остида ватанпарварлик ҳаракатини авж олдириб юбордилар.

«Таштекстильмаш» заводининг юзлаб комсомоллари зарбдор меҳнат вахтасига турдилар. Рауф Батиршин ва Раҳматулла Мавлоновларнинг комсомол-ёшлар бригадалари ана шу корхонада ҳафталикнинг дастлабки кунларидаёқ юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларига эришдилар. Улар кундалик топшириқни 20 процент ортиғи билан адо этиб, нуқул аъло сифатли маҳсулот топширдилар.

В. П. Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг ёш ишчилари ҳам ленинградликларнинг ташаббусини қувватладилар.

(ЎзТАГ).

НОВАТОРЛИК — КАСБ

ЧИРЧИҚДАГИ қурилиш материаллари ва конструкциялари комбинатининг темир-бетон поялар цехи янада унумлироқ қолиплаш хўжалиги билан ускуналанди. Корхонада керамзит бетон ишлаб чиқариш учун арматурали каркасларни йиғадиган стенд монтаж қилинди. Ана шу икки янгиликнинг ўзи бир йилда 20 минг сўмга яқин иқтисодий самара беради.

Бу хабарнинг яна бир муҳим томони бор. Комбинатда янгиликларни ишлаб чиқаришга жорий қилиш билан махсус бригада шуғуллана бошлади. Бригада составида юқори малакали слесарь ва пайвандчилар, монтажчи ва механиклар бор.

ҚЎШИМЧА МИНЕРАЛ ЎҒИТ

Қишлоқ хўжалиги эҳтиёжлари учун минерал ўғит етказиб бераётган корхоналар коллективлари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида самарали меҳнат қилмоқдалар. КПСС XXV съезди тарихий қарорларини муваффақиятли амалга ошириш йўлида фидокорлик кўрсатаётган мўъжизакорларимиз ички резерв ва имкониятларни ишга солаётганликлари учун ҳам шундай бўлмоқда. «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Олмалиқ химия заводи коллективлари ишлаб чиқариш қувватларидан фойдаланишни тобора яхшиламоқдалар.

Шу икки етакчи корхона ишчи-хизматчилари бу йил зиммаларига олган юксак мажбуриятларини шараф билан адо этмоқдалар. Ўз фаолиятларининг техник-иқтисодий кўрсаткичларини муттасил яхшиламоқдалар. Шу туфайли ҳам ҳар ойда колхоз ва совхозларга пландагидан ташқари кўплаб минерал ўғит етказиб бермоқдалар. Йил бошидан бери қўшимча ишлаб чиқарилган минерал ўғит миқдори 60 минг тоннага яқинлашиб қолди. Бу социалистик мажбуриятнинг шу муддат учун белгиланган миқдоридагидан салкам 20 минг тонна кўпдир.

Мўъжизакорларнинг бундай катта меҳнат муваффақиятига Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи салмоқли ҳисса қўшди. Меҳнатсевар коллектив шу йилнинг ўтган ойлари давомида пландагидан ташқари 2,6 процент миқдорида маҳсулот реализация қилди. Олмалиқ химия заводи ишчи-хизматчилари қўлга киритган ютуқ янада салмоқли бўляпти. Корхона ишчилари йил бошидан бери топшириқдагига қўшимча 2,5 миллион сўмликка яқин маҳсулот реализация қилдилар.

ЧИРЧИҚдаги қийин эрувчи ва ўтга чидамли металлар комбинатида Ўрмонова ҳамда Филипповалар ҳурмат билан тилга олинади. Фильер бўлимининг пешқадам ишчилари қўлдан чиқаётган маҳсулотнинг сифатли бўлишини таъминлаш билан бирга беш йиллик топшириғини тўрт йилда бажариш учун курашмоқдалар.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ТОШКЕНТНИНГ ШИФОБАХШ ҚУРИЛИШЛАРИ

Тошкентнинг Фрунзе районидаги Абдулла Қаҳҳор кўчасида болалар поликлиникаси ишга туширилди. Энг янги диагностика ва даволаш аппаратлари билан жиҳозланган унинг ёруғ, кенг кабинетлари бу ерда қад кўтарган уч қаватли бинонинг биринчи қаватини эгаллаб турибди. Иккинчи ва учинчи қаватларда турли даволаш кабинетлари, диагностика хизматлари, катта физиотерапевтик бўлими, бальнеология шифохонаси бўлган катталар поликлиникаси жойлашди. Бу поликлиника бир кунда 750 беморни қабул қила олади.

Бу янги поликлиника республика пойтахтида йил бошидан буён ишга туширилган учинчи шифохонадир. Илгари бундай поликлиника Чилонзор ва Октябрь районларида очилган эди. Марказ-27 микрорайонида ҳам яна битта поликлиника қурилмоқда. Биринчи шаҳар касалхонасининг янги хирургия корпусида, 15-шаҳар касалхонасининг даволаш корпусида пардозлаш ишлари олиб борилмоқда, Юнусобод массивида кўп профилли стационар қурилиши ниҳоясига етай деб қолди. Бош универсал магазини яқинида Охунбобоев номли майдонда Ўзбекистонда энг йирик бўлган дорихона биноси қад кўтаради.

Тошкентда медицина муассасаларини қуриш учун ўнинчи беш йилликда қарийб 20 миллион сўм, яъни шундан аввалги беш йилликдагига нисбатан анча кўп маблағ ажратилди.

(ЎзТАГ).

СОПОЛ ЖИЛОСИ

РЕПОРТАЖ

Керамика комбинати партия комитетининг секретари К. М. Авлиёхонов кабинетида кўза ва лаганлар, чойнак ва пиёла, гулдон ва вазалар қатор териб қўйилган. Кўзга қувонч берувчи бу буюмлар орасида улкан бир ваза киши эътиборини ўзига тортади. Унинг безагиёқ янги маҳсулот эканлигини ва СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланганлигини билдириб турибди.

...Машҳур Аврора крейсери залп бермоқда. Унинг залпларидан чақнаб тарқалаётган юлдузлар ўзбек халқининг ифтихори бўлган «оқ олтин» чаноғини эслатади. «60» рақами фонида Аврора бизнинг серқуёш республикамизга ҳам озодлик ва мустақиллик олиб келганлиги ифода этилган.

— Дарҳақиқат, ваза безагининг ижодий йўналиши революциянинг Ўзбекистонни ҳам озодлик йўлига олиб чиққанлигига қаратилгандир, — дейди халқ истеъмоллари буюмлари цехининг бош рассоми А. Қаюмов. — Биз яқинлашиб келаётган улкан тўйга қандай тўёна билан бориш ҳақида анча бош қотирдик, ўзаро баҳслашдик. Чунки Ватанимиздаги ҳар бир муҳим катта воқеага албатта муносиб совға тайёрлаш бизда анъана бўлиб қолган. СССР 50 йиллиги, республиканинг «олтин» тўйи, партиямизнинг тарихий XXV съезди муносабатлари билан ишлаб чиқарилган лаган ва вазаларимиз, гулдон ва бошқа буюмларимиз шулар жумласидандир. Хуллас, узоқ ижодий изланишлардан сўнг ана шу ваза бунёдга келди. Ҳозирча у икки-уч нусхада холос. Бир донасини бадиий советга тасдиқлаш учун юбордик.

Ангрен керамика комбинатининг халқ истеъмоли буюмлари цехига кириб қолсангиз, бир нарса диққатингизни ўзига жалб қилади. Бу ерда ишлаётганларнинг кўпчилиги — хотин-қизлар. Эҳтимол, бу асрлар оша сақланиб келаётган анъанадир?

Тарихга бир назар ташласак, кулолчилик пайдо бўлган дастлабки вақтларданоқ аёллар бу соҳада эркакларга қараганда кўпроқ меҳнат қилишганлигини билиб оламиз. Оддий сополга аёлнинг нозик қўллари жило бермаганда балки кулолчилик намуналари эндиликда ўзига хос санъат асарлари қаторидан ўрин ололмасмиди?..

Кулолчилик буюмлари вужудга келиши ўз вақтида катта кашфиёт ҳисобланганди. Инсон олов ёқишни ўрганиб, ҳаёт кечиришнинг энг муҳим воситасини кашф этганидек, кулолчилик ҳам унга маданий турмуш сари қадам ташлашда катта ёрдам берганди. Инсоният тарихининг энг дастлабки даврларида сопол буюмларнинг пайдо бўлиши одамларга иссиқ овқат тайёрлаш, суюқ маҳсулотларни бир неча кунгача сақлаб туриш имконини яратган. Кўҳна кулолчилик ана шундай бой анъанага эга. Энди у ишончли қўлларда. Ангрен керамика комбинати халқ истеъмоли буюмлари цехининг ишчилари миллий услубни замонавийлик билан уйғунлаштирмоқдалар, бошқача қилиб айтганда оддий сополга тил бағишламоқдалар.

— Ҳозир республикамизда ўз хонадонини бизнинг маҳсулот билан безамаган оилани топиш қийин бўлса керак. — дейди цех бошлиғи, ёш коммунист Э. Фришер. — Гулдонларимиз ва вазаларимиз хоналар кўрки, чойнак, пиёла, лаган ва косаларимиз дастурхон безаги бўлмоқда. Бу цехимиз учун албатта шарафли ҳамда масъулиятлидир. Кулолчилик маҳсулотларига талаб ортиб бораётганлиги ишчи ва хизматчиларимиздан яна ҳам самарали ва сифатли меҳнат қилишни, тинимсиз изланиш ва янги ижодий ютуқларни қўлга киритишни тақозо этади.

...Цехда иш қизғин. Печлардан қозондан янги сузилган таомдек турли маҳсулотлар чиқариб олинмоқда. Яна бошқа печларда эса ҳозиргина рассом қизлар безак берган кўзалар, вазалар ва бошқа ёдгорликлар қўйилмоқда. Маълум вақт ўтгач, бу маҳсулотлар ҳам «пишиб», савдо тармоқларига жўнатилади.

Рассомлар хонасига кирамиз. Қизлар жажжи пиёлаларга гул босишмоқда.

— Бу унчалик қийин иш эмас, — изоҳ берди бош рассом А. Қаюмов. — Тайёр гул штамплари маҳсулотларга ёпиштирилади. Сўнгра печларда пиширилади. Лекин ёдгорлик буюмлари, гулдонлар безаги устида иш олиб бориш кишидан катта ижодий меҳнат талаб қилади.

Ўрни келганда ёш рассом йигитнинг ўзи ҳақида ҳам гапириб ўтиш керак. 1973 йилда Тошкентдаги Беньков номли республика рассомчилик билим юртини тугатгач, тўғри шу ерга ишга келди. Ўзининг изланувчанлиги, янгиликка қизиқувчанлиги, меҳнатсеварлиги билан тез орада коллектив ҳурматини қозонди. У яратган бир неча маҳсулотлар, жумладан «Раъно», «Бинафша» вазалари, «Чашма» сервизи Абдунабининг ижоди тобора такомиллашиб бораётганлигидан далолат беради. СССР 60 йиллигига бағишланган вазанинг муаллифи ҳам ана шу йигит.

Цехда Абдунаби сингари ўз ишига сидқидилдан меҳр қўйган ёшлар кўплаб топилади. Катта мастер Н. Е. Протопопова бошчилигидаги куйдирувчилар сменаси, қуювчи қизлар бригадаси ўзларига топширилган вазифани доимо дўндириб бажариб келмоқдалар.

— Қизларимиз орасидан бирор кишини ажратиб кўрсатиш қийин, — деди цех бошлиғи. —Коллективимиз зиммасига олган мажбуриятларини доим ошириб бажариб келишида барча ишчи ва хизматчиларимизнинг бирдек ҳиссаси бор. Яқинда биз ўз имкониятларимизни қайта кўриб чиқиб, оширилган мажбурият қабул қилдик. Йиллик планни 1 ноябргача бажаришга ва пландан ташқари камида 70 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилдик. Ҳозир мажбуриятни бажариш учун социалистик мусобақа авж олган.

Уларнинг қандай иштиёқ билан меҳнат қилаётганликларини кўрсангиз албатта кўзлаган мақсадларига эришишларига ишонч ҳосил қиласиз. Тупроқ ва лойга ишлов бериб, сополни куйлатаётган бу йигит-қизлар бўш вақтларини ҳам намунали ўтказишмоқда. Уларни кутубхоналарда, қизиқарли лекция ва суҳбатлар пайтида, оммавий-сиёсий тадбирларда учратиш мумкин. Зотан, ҳар томонлама етук кишиларгина дилларни қувонтирувчи асарларни — бир-биридан чиройли, кўркам буюмларни ярата оладилар.

А. АБДУЛЛАЕВ,
Ангрен шаҳри.

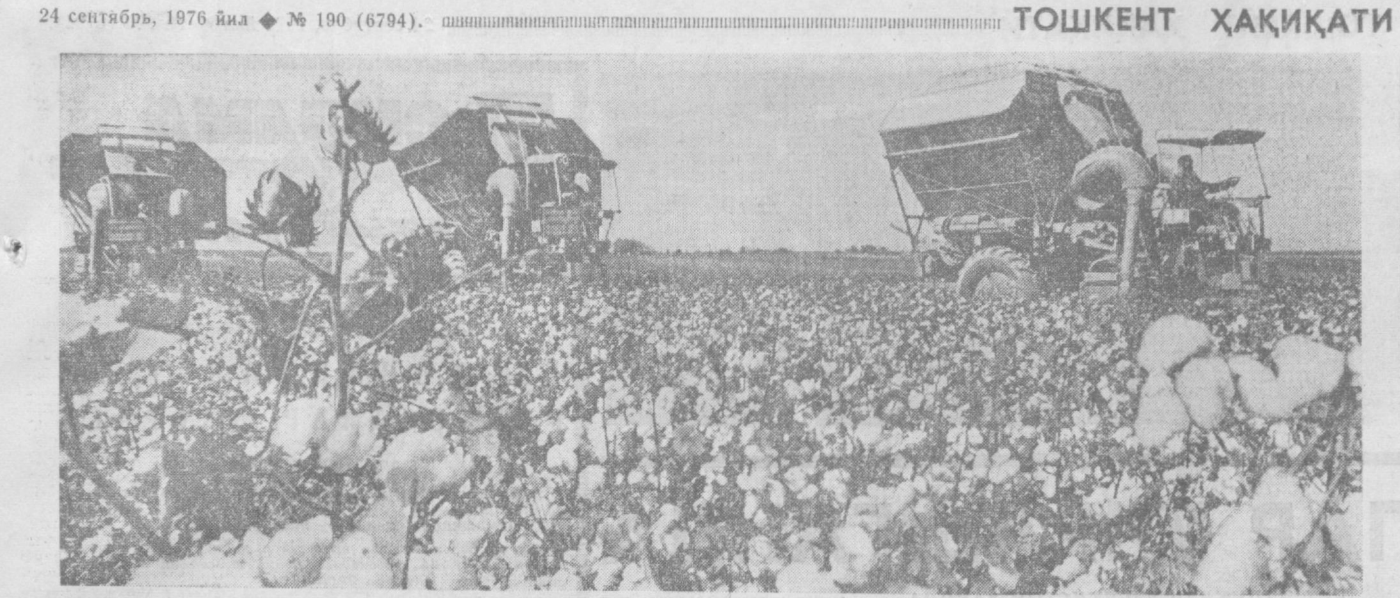

Пискент районидаги 1-«Пискент» совхози далаларида машина терими группа усулида ташкил қилинган. Терим суръати кун сайин ўсиб бормоқда. Механик-ҳайдовчилар Исмоил Жўраев, Шукур Тўлаганов, Пўлат Мажидовлар ҳар куни «зангори кема» бункерларидан 8—10 тоннадан пахта тўкмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ЯРИМ АВТОМАТ «ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР

Л. И. Брежневнинг Қозоғистон партия хўжалик активи кенгашида сўзлаган мазмунли нутқи ҳамда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг Қишлоқ хўжалик фанининг самарадорлигини ошириш ва фанни ишлаб чиқариш билан алоқасини яхшилаш тўғрисидаги қарори бошқа фанлар билан бир қаторда машина механикаси фани олдига ҳам катта вазифалар қўяди.

Пахтани машинада теришни жадаллаштириш, фаннинг янги ютуқлари асосида машина теримини автоматлаштириш, пахтанинг сифатини сақлаб қолган ҳолда тезроқ териш каби масалаларни ҳал этиш фанимиз олдида турган асосий вазифалардан ҳисобланади. Пахта териш машинасига фан кўзи билан чуқур назар ташласак, ҳали ундаги айрим асосий узелларда камчиликлар борлигини кўрамиз. Бундай камчиликларни олимларимиз, конструкторларимиз ва ишлаб чиқариш новаторлари узлуксиз бартараф этиб боришмоқда. Вертикал шпинделли пахта териш машинаси яратилгандан то ҳозиргача пахтачиликда асосан икки қаторли (ХТ-1,2, 17ХВ-1,8) ва тўрт қаторли (14ХВ-2,4 ва ХН-3,6) пахта териш агрегатлари ишлаб келмоқда.

Бир неча йиллар мобайнида ўтказилган чуқур тадқиқотлар шуни кўрсатдики, ҳозирги пахта териш машинасининг энг нозик жойи шпиндель экан. Машинанинг асосий иш органи бўлган бу шпиндель тез-тез ишдан чиқиб, териш қобилиятини йўқотади, натижада шпиндель асли ҳолига келтирилгунча, машина тўхтаб туради. Бу тўхтаб туришлар бутун мавсум давомида жуда қимматга тушади.

Бизнинг олдимизда турган асосий долзарб масала пахта териш машинасининг шпиндель муаммосини ҳал этишдир. Агар биз шпиндель «касалини» тез тузатсак, у ҳолда пахта териш машинасининг унумдорлигини 20—30—50 процентга, ҳатто ундан ҳам кўпга ошириш мумкин бўлади. Биз масалани ойдинлаштириш борасида ҳозирги мавжуд машиналарга ўрнатилган шпинделларни «статик» конструкцияли, янги яратилган таркибий-автомат шпинделларни «динамик» конструкцияли шпинделлар деб атадик. Шундай қилиб «статик» конструкцияли (жонсиз) шпинделдан «динамик» конструкцияли (жонли) шпинделга ўтиш Ўзбекистон фанлар академиясининг Механика институти ҳузуридаги «Механизм ва машиналар назарияси» лабораториясида рўёбга чиқди.

Пахта териш машиналари дунёнинг икки мамлакатида — горизонтал шпинделли машиналар Америка Қўшма Штатларида, вертикал шпинделли машиналар СССРда, «Ташсельмаш» заводида ишлаб чиқариляпти. «Ташсельмаш» заводида 30 йилдан буён бундай машиналар ишлаб чиқарилаётганига қарамай, унинг асосий ишчи органи ҳали принципиал жиҳатдан ўзгартирилгани йўқ.

Ўрта Осиё машина-синаш станциясининг маълумотларига қараганда шпинделларни тозалашга сарфланадиган вақт, агрегатнинг неча қаторлилиги ва ғўзанинг барги қай даражада тўкилганлиги, пахта даласидаги бегона ўтларнинг кўп ёки озлиги ва бошқа омилларга қараб, смена вақтининг 47—53 процентини ташкил этади. Терим жараёнида ўз-ўзидан автоматик тозаланадиган шпиндель конструкциясининг илмий асосларини ишлаб чиқиш барча турдаги пахта териш машиналарининг иш унумини ошириш ва шу асосда ҳамма агрегатларнинг бир меёрда пахта теришини таъминлашнинг асосий йўли ҳисобланади.

Ўз-ўзидан автоматик тозаланувчи шпиндель кўпчилик мутахассислар ва механик-ҳайдовчиларда катта қизиқиш уйғотди. Бу шпиндель бирнеча йиллар давомида ҳар хил хўжалик шароитларида синаб кўрилди ва давлат синовидан ўтказилди.

Илмий ҳисоб-китобларимиз шуни кўрсатдики, агар биз Ўзбекистондаги барча пахта териш машиналарига автомат шпинделлар ўрнатсак, уларнинг унумдорлиги бир ярим бараварга ортар экан. Бу эса миллиондан ортиқ кишини қўл меҳнатидан озод қилиш, «зангори кема»лар билан қўшимча бир миллион тоннадан кўпроқ «оқ олтин» териб олиш мумкин.

Таркибий автомат шпинделлар ҳар қандай типдаги терим машиналарининг иш унумини кескин оширади. Бизнинг илмий текширишимиз шуни кўрсатмоқдаки, автомат шпинделни ярусли терим машиналарига, ингичка толали ва элита навли пахталарни терадиган машиналарга ҳам ўрнатиш мумкин. Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси ва Давлат план Комитетининг

ФАН ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА

Экономика институтлари маълумотларига қараганда автомат шпинделни жорий этиш битта («17ХВ-1,8» маркали) икки қаторли терим машинаси бир мавсумда 1991 сўм иқтисодий самара беради. Машиналарнинг иш унуми 25—30 процент ошганда республика бўйича бир йилда олинадиган иқтисодий самаранинг миқдори 60 миллион сўмга яқин маблағни ташкил этади. Буни қатор хўжаликларда ўтказилган тажрибалар ҳам тасдиқлади. Таркибий шпинделлар ўрнатилган машиналарда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Аҳмаджон Валиев, Давлат мукофотининг лауреати Абдусамат Саидмуродов ва республикамизнинг бошқа қатор механизаторлари пахта тердилар.

Таркибий шпинделни саноатда ишлаб чиқаришни ўзлаштириш институтимиз билан Бутуниттифоқ «Союзхлопководство» бирлашмасининг бўлимлари ҳамкорлигида олиб боріляпти. Ҳозир таркибий шпинделни тайёрлаш технологияси ишлаб чиқилди ва «Ташсельмаш» заводида жорий этилди. Ишлаб чиқилган технология бўйича 1975 йили терим машиналарининг бир партияси тайёрланди ва улар колхоз ҳамда совхозларда муваффақиятли ишлади. 1976 йил мавсумида чиқарилаётган таркибий автомат шпинделлар ўрнатилган «17ХВ-1,8-А4» маркали машиналарнинг катта партияси республикамизнинг кўпчилик областларига жўнатилди.

Таркибий автомат шпинделнинг энг яхши хусусиятлари: эрталабки шудрингда ҳам пахтани тераверади; пахтани териш жараёнида унинг динамик хусусияти туфайли зарарли чанг-қумлар, тупроқлар, ўз-ўзидан далада тўкилиб қолади; очилган кўсак чаноқларида пахтани қолдирмайди; агар автомат шпиндель устидаги тишли спираль звено синса уни тезда алмаштириш мумкин, тишли звено 2-3 мавсумга, у ўралган стержень эса 6—9 йилгача чидайди...

Проблеманинг илмий-методик жиҳатдан тўғри ҳал қилиниши бутун бир илмий соҳани вужудга келтиришга ва пахта териш машинасининг назарияси соҳасида кўп вақтдан буён фан олдида турган асосий вазифаларни ҳал қилишга олиб келиши мумкин. Биз ўз-ўзидан тозаланувчи таркибий шпинделнинг ихтиро қилиниши фундаментал масала бўлиб, унинг жорий этилиши пахта териш техникаси соҳасида янги истиқболларни очиб беради, деб ҳисоблаймиз.

КПСС XXV съезди ижтимоий ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини оширишнинг ҳал қилувчи шартларидан бири бўлган илмий-техника тараққиётини тезлаштириш вазифасини қўйди. Иттифоқда, шу жумладан республикамизда пахтачиликни механизациялаш даражасини ошириш мақсадида мавжуд пахта териш машиналарини автомат шпинделлар билан жиҳозлаш учун сифатли таркибий шпинделларни кўплаб ишлаб чиқаришни тезлаштириш зарур.

Таркибий автомат шпиндел илмий-техникавий, иқтисодий ва социал самаралар келтиради. Илмий самараси шундан иборатки, у кинематик жуфт сифатида механизм ва машина ҳақидаги фанни бойитади. Техникавий самараси эса, пахта териш машинасининг техникавий даражасини оширади, уни қисман автоматлаштиради.

Биз яқинда Тошкент, Сирдарё ва Жиззах областлари хўжаликларида бўлиб, у жойларда механик-ҳайдовчиларни янги автомат шпиндель билан таништириш бўйича семинарлар ўтказдик. Механизаторлар янги машинадан хурсанд эканликларини айтишди. Бу йил «Ташсельмаш» заводи 200 та ярим автоматлашган терим машиналарини республикамиз пахтакорларига юборди. Шундан 38 таси пойтахт область хўжаликларига жўнатилди. Район қишлоқ хўжалик бошқармалари, автомат шпинделли машиналар борган хўжалик раҳбарлари ҳамда механик ҳайдовчи ўртоқларга шуни айтиш лозимки — янги машина, агар унга авайлаб қаралса, худди ўзига ўхшаш сериядаги шпинделли машинага нисбатан унумдорлиги 1,3—1,5 марта ошиши муқаррар.

Биз шу машинани ҳайдовчи ўртоқлардан, мумкин қадар янги техникага эътибор билан қарашларини, ўз фикр ва мулоҳазаларини Ўзбекистон Фанлар Академияси механика ва зилзилабардош иншоотлар институти «Механизм ва машиналар назарияси» лабораториясига юборишларини илтимос қиламиз. Чунки, сиз ўз фикр-мулоҳазаларингиз билан янги таркибий автомат шпинделли машиналарнинг серияли ишлаб чиқарилишини тезлаштиршга, шу билан пахтачиликда зўр истиқбол очилишига ўз ҳиссангизни қўшган бўласиз.

Х. УСМОНХЎЖАЕВ,
ЎзССР Фанлар Академиясининг мухбир аъзоси, техника фанлари доктори.

ДАЛАЛАРДАН ХАБАРЛАР

ОРТИҒИ БИЛАН

«Тошкент» от заводининг маккажўхорикорлари давлатга маккажўхори дони сотиш йиллик планини ортиғи билан бажардилар. Она-Ватан омборларига пландаги 250 тонна ўрнига 420 тонна «қаҳрабо дон» тўкилди. Айниқса, Абдурасул Маматов бошлиқ бригада далаларида ҳосил мўл бўлди. Бу бригадада юз гектар майдоннинг ҳар гектаридан 90 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Ана шундай ютуққа эришишда механизаторлардан А. Исмоилов, Э. Қўчқоров, И. Исмоилов, П. Тиллаевларнинг хизмати катта бўлди.

А. АБДУЛҲАҚОВ,

МЎЛ-КЎЛ ДОН

Тошкент районидаги «Ленинград» совхозининг Эргаш Раҳимов бошлиқ бригада аъзолари дон учун экилган 20 гектар майдондаги маккажўхоридан 140 тонна «қаҳрабо дон» топширдилар. Ўрим-йиғим ишлари қисқа муддат ичида уюшқоқлик билан ўтказилди. Механизаторлар Қ. Норбоев, Э. Мирзаалиев, Т. Айқимбоев кундалик нормани 1,5—2 баравар ошириб бажаришди.

Т. ДЎСОНОВ.

САБЗАВОТКОРЛАР ЮТУҒИ

Қарли Пайзибеков бошчилик қилаётган бригада коллективи Бўстонлиқ районидаги Жданов номли колхозда биринчилар қатори йиллик сабзавот топшириш планини бажардилар. Қабул пунктларига пландаги 353 тонна ўрнига 400 тоннадан ортиқ сифатли сабзавот етказиб берилди. Бригада аъзолари давлатга яна камида 500 тонна сабзавот маҳсулотлари топшириб, йиллик планларини 2,5 баравар қилиб бажариш учун курашмоқдалар.

М. ШОЮСУПОВА.

УЗУМ МЎЛ БЎЛДИ

Оҳангарон районидаги «Олмалиқ» совхозининг Раҳматулла Абдуҳолиқов бошлиқ бригадаси соҳибкорлари давлатга 200 тоннадан ортиқ узум сотиб, йиллик планни бажардилар. Бригаданинг юз гектарлик узумзорида ҳали ҳосил кўп. Улар давлатга яна 500 тонна узум сотиш юзасидан оширилган мажбурият олганлар. У. Ҳайдарова, Х. Ҳайитқулова, Ҳ. Алматова каби боғбон-соҳибкорлар эл дастурхонига ширин-шакар узум етказиб беришда бошқаларга ўрнак бўлмоқдалар.

М. ҚАЮМОВ.

БРИГАДА САРДОРИ

Ўрта бўйли, қорачадан келган, сочларига битта иккита оқ оралай бошлаган, тим қора кўзлари ишонч ва қатъият билан боқувчи, ҳаракатлари чаққон, ғайрат-шижоатга тўлиб-тошган бу аёлни ким танимайди дейсиз? Турсуной Раимова, Турсуной Охунованинг хотин-қизларга мурожаатига лаббай, деб жавоб берган механизаторлардан. Ўша йиллари икки қаторли машинада 120 тоннадан зиёд дурдона терди. Меҳнат Турсунойни улуғлади. Коллективда ҳурмат топди. Бригада бошлиғи қилиб тайинлашди. Мана шунга ҳам 14 йил бўлди. Шу йиллар мобайнида анча ишлар амалга оширилди. Аҳил бригада аъзолари ўтган йили 110 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан пландаги 28 центнер ўрнига 42 центнердан дурдона топширдилар.

Машина моҳиятини яхши тушунган бригада аъзолари бу йил ҳосилнинг 90 процентини машинада териб олишни мақсад қилиб қўйганлар.

— Пахтакорлар орзиқиб кутган кунлар ҳам етиб келди,— дейди бригада етакчиси Ленин ордени ва Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери Турсуной Раимова. — Чевар қизларимиз теримнинг дастлабки кунлариданоқ суръатни бўшаштирмай, 120—130 килограммдан ошириб «оқ олтин» термоқдалар.

Бригада далаларида «зангори кемалар» ҳам жавлон урмоқда. Кунига йиллик планнинг 6—8 проценти миқдорида пахта тайёрланяпти. Бир ёқадан бош чиқарган бригада аъзоларининг эндиги нияти етиштирилган ҳосилни биринчилар қаторида тез ва соз йиғиштириб олишдир. Бу ишда Турсуной опанинг ўзи олдинги сафда бормоқда.

Т. УЗГЕНОВ,
Чиноз районидаги Охунбобоев номли колхоз.

ЯНГИЙЎЛЛИКЛАР ҒАЛАБАСИ

Янгийўл район меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликнинг дастлабки йилида фидокорона меҳнат қилиб, мўл-кўл қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирдилар. Улар давлат омборларига 27 минг ўрнига 27731 тонна сабзавот, 6 минг тонна ўрнига 6113 тонна полиз маҳсулоти топширдилар. 9200 ўрнига 18895 тонна мева топшириб, планни 205 процент қилиб адо этдилар. Соҳибкорлар давлатга 5780 ўрнига 5790 тонна узум етказиб бердилар.

Районда дон ҳосилини йиғиб олиш муваффақиятли якунланди. Район хўжаликлари давлатга уч минг тоннадан зиёд дон топширдилар. Шу жумладан, 1725 тонна маккажўхори дони етиштирилди. Ҳар гектар ердан 66 центнердан маккажўхори дони йиғиб олинди. Х. Турсунқулов номли, «Коммунизм», «Ленинизм» колхозлари маккажўхорикорлари ҳосилдорликни 70 центнерга етказдилар.

Айниқса, район чорвадорлари самарали меҳнат қилиб, ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 195 тонна гўшт, 297 тонна сут кўп топширдилар. Тухум, жун планлари ҳам ошириб бажарилди. Пилла плани 135,5 процент қилиб адо этилди.

Дунё овози
чет эл хабарлари

ЯПОНИЯ МАЪМУРЛАРИНИНГ ҲАРАКАТИ ҚОРАЛАНДИ

ТОКИО, 22 сентябрь. (ТАСС). Япония жамоатчилиги ва матбуоти совет самолётининг Хакодатада мажбуран қўнганлиги муносабати билан маъмурларнинг қилган нодўстона ҳаракатларини қораламоқдалар, Япония ва АҚШ ҳарбий мутахассисларининг бу самолётни «текшириб чиқиш»ни, тўхтатишларини ва самолётнинг дарҳол Совет Иттифоқига қайтариб берилишини талаб қилмоқдалар.

«Асахи» газетасида босилган хабарга қараганда, ҳар куни редакцияга кўплаб мактублар келиб турибди. Мактуб эгалари ҳукуматнинг тутган позициясини қаттиқ танқид қилмоқдалар ва бу ҳаракат халқаро вазиятни кескинлаштиришга сабаб бўлиши мумкин, деб жиддий ташвишланаётганликларини билдирмоқдалар. «Майнити» газетаси маъмурларнинг бу ҳаракати узоқ келажак нуқтаи назаридан қараганда Япония-Совет муносабатларига салбий таъсир кўрсатиши мумкин, деб ташвишланмоқда.

ЖИДДИЙ ҚИЙИНЧИЛИКЛАР

БРАЗИЛИЯ, 22 сентябрь. (ТАСС мухбири). Латин Америкасида энг катта мамлакат ҳисобланган Бразилия кейинги йилларда саноат соҳасидаги «кескин кўтарилиш»дан кейин жиддий иқтисодий қийинчиликларни бошидан кечирмоқда.

Расмий маълумотларга қараганда, Бразилиянинг чет мамлакатлардан қарзи шу йилнинг охирига бориб жуда катта миқдорни — 27 миллиард долларни ташкил қилади. Мамлакат қарзларнинг процентини тўлаб туриш учунгина ўз валюта тушумларининг анча қисмини сарфлаши керак.

Пул жуда тез қадрсизланмоқда ва кун кечириш қимматлашмоқда. Бу эса Бразилия меҳнаткашлари гарданига оғир юк бўлиб тушмоқда. Молия министри М. Симонсеннинг эътироф қилишича, бу йил пул мисли кўрилмаган даражада қадрсизланади. Бразилиянинг пул бирлиги — крузейро тобора қадрсизланиб, унинг харид қобилияти пасайди. Мамлакатда январь ойидан июль ойигача нарх-наво ўрта ҳисобда 27,5 процент кўтарилди.

Г. ПЕТРОВ.

ЖАҲОН ТИНЧЛИК КЕНГАШИНИНГ БАЁНОТИ

ХЕЛЬСИНКИ, 22 сентябрь. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Намибия тўғрисидаги баёнотида Намибия апартеид сиёсатини ўтказаётган Претория режимининг мустамлакасига айлантирилганлиги қонунга хилоф ҳаракатдир, дейилади. Бу БМТнинг Жанубий Африка Республикаси режимини Намибия халқига ажнабийларнинг аралашувисиз, ўз истиқболини ўзи белгилаш ҳуқуқини беришга даъват қилган резолюцияларига ва қарорларига тамомила хилофдир.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши Намибияга ҳеч сўзсиз ва дарҳол мустақиллик берилиши керак, деб яна бир марта таъкидлаб ўтади, дейилади баёнотда. Жанубий Африка ирқчи режими ва унинг империалистик тарафдорларининг Намибия масаласи хусусида ўз манфаатларига мос бўлиб тушган битимни тузиш тўғрисидаги ҳамма уринишлари қатъиян рад этилиши лозим.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши ҳокимиятни халқ қўлига топшириш тўғрисидаги масалани муҳокама қилиш учун ваколатли бирдан-бир қонуний партия «СВАПО» партиясидир, деб эълон қилади. Жаҳон Тинчлик Кенгаши Намибия ва Зимбабвени озод қилиш ва уларнинг мустақиллигини таъминлаш йўлидаги барча ҳаракатни қўллаб-қувватлаган ҳолда, айни вақтда Яқин Шарқда ва бошқа районларда Американинг тузоқ қўйиш найрангларига қарши огоҳлантиради.

Жаҳон Тинчлик Кенгаши БМТнинг Хавфсизлик кенгаши Намибия тўғрисидаги масалани дарҳол қараб чиқиши керак ва шу проблема хусусида БМТнинг илгари чиқарган резолюциялари ва қарорларининг бажарилишига эришиши керак, деб ҳисоблайди.

ҲОКИМИЯТНИ ТОПШИРИШ АРАФАСИДА

БАЙРУТ, 22 сентябрь. ТАСС мухбирлари В. Копитин билан А. Ўрозов хабар қиладилар:

Ливан Республикасининг олтинчи президенти Илёс Саркис эртага расмий равишда давлат бошлиғи вазифасини бажара бошлайди. Эълон қилинган программага мувофиқ эрталаб Зук Мкейел деган жойда Франжьенинг конституцион ҳокимиятни И. Саркисга топшириш маросими бўлади. Депутатлар палатаси ижроия бюросининг қарорига биноан парламентнинг мажлиси Ливан-Сурия чегараси районида жойлашган Штора шаҳрида ўтказилади. Шу ерда И. Саркис парламент депутатлари ҳузурида қасамёд қилади.

Сиёсий доираларда И. Саркиснинг ҳокимият тепасига келишига умид билан қаралмоқда. Миллий ватанпарвар кучлар ва Фаластин қаршилик ҳаракати, христиан кучларнинг, шунингдек Катоиб партиясининг мўътадил қаноти уни қўллаб-қувватлаётганлигини ҳисобга олиб бу ердагилар янги президентнинг можарони ҳамма учун мақбул тарзда ҳал этишини кутмоқдалар.

Айни вақтда ўнг экстремист доиралар — Шамун-Франжье блокининг вакиллари ўнг христиан кучлар назоратидаги районларда кенг миқёсда тўқнашув чиқардилар. Уларга содиқ бўлган бўлинмалар ҳокимиятни И. Саркисга топшириш шартларини белгилаши лозим бўлган парламент ижроия бюросининг мажлиси ўтказилишига тўсқинлик қилиш мақсадида Байрут шимолидаги ва Жуния шаҳри атрофидаги асосий йўлларни тўсиб қўйдилар. Бу ҳаракатлар янги президентни қўллаб-қувватлаётган Катоиб партиясининг қаршилигига дуч келди. Шу партиянинг қуролли бўлинмалари парламент ижроия бюросининг нормал ишлашини таъминлашга ҳаракат қилди.

Натижада Байрутнинг шимолидаги Дора шаҳарчасида, Жуния ва Амшит районларида Франжье ва Шамун тарафдорлари билан Катоиб партияси бўлинмалари ўртасида шиддатли тўқнашувлар бўлди. Олинган хабарларга қараганда, томонлар пулемёт, миномётларни ва тўпларни ишга солганлар. Тўқнашувлар натижасида 50 дан ортиқ киши ўлганлиги ва жароҳатланганлигини матбуот хабар қилди. Франжье ҳукуматни қайта тузиб, бутун ижроия ҳокимиятни асосан Шамун қўлига олиб берганидан кейин ўнгларнинг сафларидаги зиддиятлар кучайиб кетди.

ГФР. Ғарбий Германия жамоатчилиги неофашист группаларининг очиқдан-очиқ ҳаракат қилаётганлигидан ташвишга тушмоқда. Яқинда Франкфурт — Майн шаҳрида полициячиларнинг кучли ҳимояси остида неонацистлар шаҳар кўчалари бўйлаб очиқ намойиш ўтказдилар. ТАСС фотохроникаси.

ҚУРҒОҚЧИЛИК, ЁНҒИНЛАР

МАПУТУ. 800 минг гектар яйлов куйиб кетди, ўн минглаб қўйлар нобуд бўлди. Жанубий Африка Республикасининг икки вилояти чегарасида икки кун давом этган кучли ёнғин ана шундай ҳалокатли оқибатларга олиб келди.

Ҳарбий вертолётларда келтирилган ўт ўчириш командалари ва армия бўлинмалари ёнғиннинг асосий манбаларини тугатишга муваффақ бўлдилар.

(ТАСС, 22 сентябрь).

ДАВЛАТГА ЮҚОРИ СИФАТЛИ ВА СОРТЛИ ПАХТА ТОПШИРАЙЛИК

Областимиз пахтакорлари ўтган йили сув танқислиги ва оби-ҳавонинг инжиқлиги билан боғлиқ бўлган қийинчиликларни мардона енгиб, давлат омборларига 430 минг тонна «оқ олтин» етказиб берган эдилар. Деҳқонларимиз юқори ҳосил олиш билан бирга унинг сифатига ҳам алоҳида эътибор бердилар.

Бу йил ҳам тўқимачилик саноатининг талабларини тўла қондириш ва аъло навли, сифатли тола берадиган хомашё етказиб бериш мақсадида катта ишлар қилинди. Бу соҳада Бекобод районидаги 3-«Далварзин», «Ленинград» совхозлари, Бўка районидаги «Партия XX съезди», «Партия XIX съезди», Пискент районидаги «Гулистон», Калинин номли, Чиноз районидаги Собир Раҳимов номли колхоз ва «Янгкобод» совхози, Янгийўл районидаги «Коммунизм» ва Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозларнинг тажрибасидан ўрнак олса арзийди. Ўтган йили улар топширган пахталарнинг 50—60 проценти биринчи сортга қабул қилинди. Бундай хўжаликларда ҳосил ўз вақтида йиғиб олинмоқда, териш технологиясига қатъий риоя қилинаётир. Уларда кўсакларнинг 55—60 проценти очилганда машина терими бошлаб юборилган.

Аммо айрим хўжалик раҳбарлари ва мутахассислари пахта тайёрлашда кўпроқ сон ортидан қувиб, унинг сортини ва сифатини яхшилашга иккинчи даражали вазифа деб қарайдилар. Шунинг учун ҳам ўтган йили Юқори Чирчиқ, Қуйи Чирчиқ, Оққўрғон районларидаги бир қатор хўжаликларда териб олинган биринчи сорт пахтанинг миқдори бошқа районларга нисбатан анча кам бўлди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети II пленумида пахтачиликни янада ривожлантириш масаласи муҳокама қилинганда, ўнинчи беш йилликда бу соҳада катта тадбирлар амалга оширилиши, ҳар бир хўжаликда терим технологиясига қатъий риоя қилиш зарурлиги, навларнинг аралашиб кетишига йўл қўймаслик, «оқ олтин»нинг сифати қандай бўлишини бевосита даланинг ўзида ҳал этиш лозимлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Тошкент область пахтакорлари партиямизнинг кўрсатмаларига амал қилиб, давлатга 450 минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун астойдил кураш олиб бормоқдалар. Бу йил ҳар гектар ерда ўрта ҳисобда 120 минг тупдан ғўза сақлаб қолинди. 8—10 тадан бўлиқ кўсак етиштирилди. Шу кунларда терим ишлари суръати кучайиб бормоқда. Кўпгина хўжаликлар ҳосилнинг 80—90 процентини машиналар билан териб олиш тадбирларини кўрмоқдалар.

Бу ўринда партия ва ҳукуматимизнинг 1975 йил декабрида қабул қилган: теримда қўл кучи сарфини камайтириш ва машина теримини кучайтириш, маҳсулотнинг сорти ва сифатини яхшилашга қаратилган қарори ғоят катта аҳамиятга эга эканлигини унутмаслик керак. Ана шу қарорга мувофиқ 1976 йилдан бошлаб машинада терилган пахтанинг биринчи сортига қўшимча ҳақ тўланади. Агарда биринчи сорт пахтанинг жами миқдори машина теримининг 30 процентидан ортиғини ташкил этса, ана шу ортиқча пахтанинг ҳар тоннасига 50 сўмдан, 40 процентдан ортиғига эса 100 сўмдан қўшимча ҳақ тўланади. Демак, қайси бир хўжалик машинада терилган пахтанинг биринчи сортини оширган бўлса у қўшимча даромад олади. Шунинг учун ҳам машина теримини намунали ташкил этиш ғоят муҳим масаладир. Лекин айрим хўжаликларда машина терими кечикиб бошланади. Яъни бундай хўжаликларда кўсакларнинг 70—80 проценти очилганида «зангори кема»лар ишга туширилади. Оқибатда пахта сортларининг пасайиб кетишига сабабчи бўладилар. Негаки, бундай ҳолларда биринчи ва иккинчи сорт пахталар аралашиб кетади. Натижада улар қўшимча даромад олишдан маҳрум бўладилар.

Ҳар бир колхоз ва совхозда теримчилар ва механизаторлар рағбатлантирилганида албатта терилган пахтанинг сорти ва сифати асосий мезон бўлмоғи лозим. Колхоз ва совхозларда қуйидаги тадбирларни амалга ошириш тавсия этилади:

Уруғчилик хўжаликларида теримчи икки-учтадан фартук билан таъминланиши, пахта ерга, қатор ораларига тўкилмаслиги даркор. Пишмаган кўсакларнинг пахтасини ситиб олинишига асло йўл қўйиб бўлмайди.

Пахта машинада терилганида агрегатнинг ишчи қисмлари ғўза тупларининг қалинлиги ва ҳосилга қараб созланиши зарур.

Бундан ташқари пахта сифатининг ва сортининг яхши бўлишида қабул пунктлари, пахта тозалаш заводлари лаборантлари ва мутахассислари зиммасига ҳам алоҳида масъулият юкланди. Завод мутахассислари хўжаликларга тез-тез чиқиб, амалий ёрдам ва маслаҳатлар бериб туришлари керак. Агарда қабул қилинган пахтанинг намлиги ва ифлослиги ГОСТ 9679—71 талабларидан юқори бўлса, бундай хомашёни бунтлардан олдин қуритиш-тозалаш цехларида қайта ишлаш керак. Чунки нам ва ифлос пахта ўз сифатини тез йўқотади, толаси эса пишиқ бўлмайди. Далаларимизда зиммага олинган юксак мажбуриятнинг бажарилишини таъминлайдиган ҳосил етиштирилди. Терим кун сайин авж олмоқда. Механизаторларимиз, кўпмингкилограммчи теримчиларимиз ўз зиммаларига олган мажбуриятларини ошириб бажариш учун курашар эканлар, пахтанинг сифати ва сортини яхшилаш учун ўзларининг муҳим маҳоратларини ишга солишлари зарур.

Н. ЖАВҲАРОВ,
Тошкент область қишлоқ хўжалик маҳсулотларини харид қилиш ва сифати бўйича давлат инспектори.

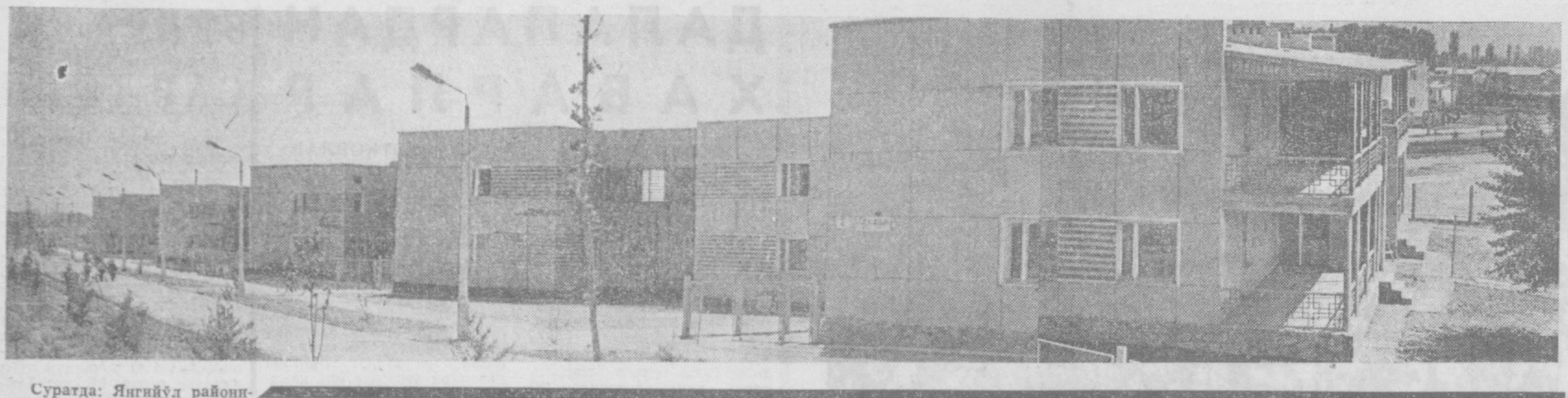

Суратда: Янгийўл районидаги «Ленинизм» колхозида қад кўтарган янги турар жой бинолари. Бу бинолар хўжаликда бунёд этилаётган янги экспериментал посёлкасининг бир бўлаги.

А. Абалян фотоси.

Бизнинг ахборот

ПОЛИКЛИНИКА ҚУРИЛМОҚДА

Пойтахтнинг Ленин районидаги Жуковский кўчасида тўрт қаватли кўркам бино қад кўтармоқда. «Главташкентстрой»га қарашли 8-трест 4-қурилиш монтаж бошқармасининг коммунистик меҳнат бригадаси аъзолари бу ерда бир йўла 500 кишига хизмат қилувчи янги поликлиникани бунёд қилмоқдалар.

Янги поликлиника лойиҳасини Ўзбекистон шаҳар қурилиши экспериментал-лойиҳалаштириш илмий-тадқиқот институти мутахассислари ишлаб чиқишган. Бинонинг биринчи қаватида катта дорихона жойлашади. Қолган қаватларида эса медицинанинг энг янги ютуқлари асосида жиҳозланган даволаш кабинетлари очилади.

Шу кунларда қурувчилар вақтдан ўзиб меҳнат қилишмоқда. Улар кундалик нормани 25—30 процент ошириб бажармоқдалар. Қўли гул бинокорлар учинчи кварталда ишни пардозловчиларга топшириш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

М. ФЕЛЬДМАН.

ВИСТАВКА УЧУН СЎЗАНАЛАР

Республика маҳаллий саноат министрлиги давлат махсус бадиий-конструкторлик бюросининг чеварлари Кимё Абдуллаева ва Маъфура Қўчқорова ўзлари тикkan буюмлар — чойшаб ва сўзана намуналари учун авторлик гувоҳномаси олдилар. Бу чеварлар ҳозир энг олий категориядаги янги катта ишлари—иккита чиройли сўзанани тикиб бўлай деб қолдилар. Бу сўзаналар анъанавий миллий услубда тикилган. Улардан бири Бухоро услубида, иккинчиси Тошкент XIX аср услубида тикилди.

Чеварлар алоҳида илҳом билан меҳнат қилмоқдалар. Ахир, улар тиккан сўзаналар халқ амалий санъати буюмларининг республика виставкасида намойиш қилинади. Шунинг учун ҳам чеварлар мураккаб гулларни имкони борича аниқроқ солишга, ипакларнинг турфа ранглари билан сўзаналарнинг чиройлироқ бўлишига интилмоқдалар. (ЎзТАГ).

ДЎСТЛАР УЧРАШГАНДА

ЧЕТ ЭЛЛИКЛАР ЎЗБЕКИСТОН ҲАҚИДА

Совет-румин дўстлик жамияти Тошкент бўлими икки мамлакат ўртасидаги қардошлик алоқалари, ўзаро ҳамкорликни янада ривожлантириш йўлида бир қатор тадбирларни амалга оширмоқда. Бунда дўстлик жамиятининг коллектив аъзолари фаоллик кўрсатмоқдалар.

Яқинда Тошкентдаги Санъат саройида (бу санъат масканн ҳам жамиятнинг коллектив аъзоси ҳисобланади) бир группа руминиялик меҳмонлар билан дўстона учрашув бўлди. Санъат саройи директори Н. Васильев туристлар группасини пойтахтимизнинг улкан санъат қасри билан таништирди. Уни бунёд этишда бир қатор социалистик мамлакатлар турли техник жиҳозлар, анжомлар етказиб берганлигини таъкидлади. Меҳмонлар билан суҳбат чоғида Совет — Румининя дўстлик жамияти Тошкент бўлими правлениесининг аъзолари ҳам қатнашдилар.

— Биз Руминия Социалистик Республикасининг янги жамият барпо этиш йўлидаги ютуқлари билан халқимизни мунтазам таништириб борамиз, — деди правление раиси ўртоқ А. Муҳамедов. — Қардош мамлакат ҳаётидаги муҳим саналарни ўзбекистонликлар ўз байрамларидек нишонлайдилар. Жумладан, 23 сентябрь, 30 декабрь кунлари Румининя фильмлари фестиваллари ўтказилади, румин санъати, адабиёти ютуқлари билан таништириш мақсадида ҳар хил учрашувлар, викториналар уюштирилади.

Ўз навбатида Руминиядан келган меҳмонлар Ўзбекистон билан яқиндан танишишлари учун ҳамма имкониятлар яратиб берилади. Бу сафар ҳам шундай бўлди. Меҳмонларнинг Тошкентда ўтказган дамлари мазмунли бўлиши учун ҳаракат қилинди. Туристлар шаҳар ва унинг меҳнаткашлари билан танишгач, Ўзбекистон ҳақида ҳикоя қилувчи бир неча ҳужжатли фильмларни кўрдилар. Меҳмонларга республикамиз ҳаётига оид журналлар, откриткалар тақдим қилинди.

— Қадрдон дўстларимиз бизнинг мамлакатимиз ҳақида жуда кўп нарса билишар экан, бу бизни ниҳоятда мамнун этади, — дейди Ясси шаҳридан келган врач **ЛЮДМИЛА МИРЦ**. — Совет кишиларининг социалистик қурилишдаги улкан муваффақиятлари бизни ҳам шод этди. Ўзбек халқининг меҳмондўстлиги, юксак маданиятини ўз кўзимиз билан кўрдик.

Руминиялик бошқа меҳмонлар ҳам республикамиз бўйлаб қилган сафаридан олган таассуротларини мухбиримизга гапириб бердилар.

МАРИЯ ПОПЕСКУ, бухарестлик инженер-агроном: — Руминия қишлоқ хўжалик министрлигида ишлайман. Экономика соҳасидаги бениҳоя катта ютуқларингиз билан ҳар қанча фахрлансангиз бўлади. Мен йўл-йўлакай ҳосилдор боғларингиз, далаларингизни кўрдим. Бизнинг маршрутимиз Ашхобод — Душанбе — Самарқанд — Бухоро — Тошкент бўйлаб давом этди. Пахтазорлар кўзни қувнатади. Сизлар дунёда пахтанинг чинакам устаси эканлигингизни кўрдик. Бизда ҳам пахта етиштирилади. Дунай дарёси бўйларида пахта экиб кўряпмиз. Сизнинг республикангиздан, Болгариядан уруғлик чигит оламиз. Суғориладиган майдонлардан мўл ҳосил етиштириш борасидаги тажрибангизни юртдошларимга гапириб бермоқчиман.

МИХАЙ КОПЕ, Брашов шаҳридан, шофер: — Республикангизга келишни кўпдан орзу қилардим. Уч йил муқаддам Совет Иттифоқида бўлиб, Москва, Ленинград, Киев шаҳарларини бориб кўрганман. Юртингизни яқиндан билиш истагида эдим. Бу орзуим ушалди. Халқ ўз қўли билан яратган ажойиб суғориш системалари, кўп сонли каналлар диёрингизни яшнатаётганлиги менда катта таассурот қолдирди.

ТЕОДОР ФРЕНКУ, Арад шаҳридан, психиатр-врач: — Дунёнинг кўп мамлакатларида бўлганман. Лекин халқ яратган қадимий маданий бойликлар билан замонавий санъат уйғунлашиб кетганлигини ҳеч қаерда бу ердагидек яққол кўз олдимга келтирмаган эдим. Республикангизда меҳнат кишиси ниҳоятда улуғланаётганлиги, унинг учун имтиёз ва эркинликлар яратиб берилганлиги мени тўлқинлантирди.

ИОН ТАЛМАЗАН, ўқитувчи: — Тошкент озода, кўкаламзор шаҳар экан. Замонавий бинолари, кўркам проспектлари кўзни қувнатади. Бу ерни бир кўрган киши яна қайта кўрсам, дейди.

Руминиядан келган туристлар группасининг ҳамма аъзолари ҳам шу хилдаги бой таассуротлари билан Тошкентдан қайтаётганликларини билдирдилар.

АЛДАРКЎСА ПАНД ЕДИ

АЛДАРКЎСАНИ бунчалик хафаҳол кўришни кутмагандим. У бошини қуйи солганча ҳассасини судраб келар, танишбилишларнинг саломига эринибгина бошини қимирлатиб қўярди. Шундай «табаррук» зотнинг Тошкент районига қилган «сафари» ўрнига тушмаган кўринади, буни на фақат ғамгин чеҳрасидан, қолаверса доимий ҳамроҳи астар-авраси ағдарилган алдар халтачасининг йўқлигидан ҳам билса бўлади.

Қўйнига қўл солмоқ, пича бўлса-да нохушликни тарқатмоқ, ғам-андуҳ тўла қалбини иситмоқ тариқасида бир-икки оғиз учириқ қиламиз.

— Э, нимасини айтасиз, шу бугундан эътиборан номимни бошқа қўймасам бўлмайди, бошқалар олдида алдар халтам ҳам иш бермай қолди, — деди у ва жаҳл аралаш кафтини тўлдириб, тили тагига носдан отди.

— Очиқроқ гапиринг, ҳеч нарсага ақлим бовар қилмаяпти. Хў, сиздек «табаррук зотни» ҳафа қилганларнинг соқолига ўт тушсин, омин.

Ҳар қалай эски қадрдонлигимизни инобатга олдими ёки кўнглини бўшатишга одам тополмай келаётган эканми, чуқур хўрсиниб, гапга оғиз жуфтлади:

— Тунов куни уйга қайтаётиб ногаҳон ғалати бир гапнинг шоҳиди бўлдим-у, шундан бери оромим бузилди, ўзимни қўярга жой тополмай қолдим. «Қани ўша Алдаркўсани бир чўқишда қочирадиган Азизангни бир кўриб қўйяйчи, беллашишга чоғи келармикан» дедим-да, бисотимдаги бор ёлғон-яшуқларни халтачага солиб, Ленин номли колхозга йўл олдим.

— Азиза, қандай Азизани излаяпсиз отахон, — деди (гапига қараганда шу райондаги руҳий касалликлар касалхонасининг ҳамшираси) қорачадан келган, тўлагина, истараси ҳам иссиқ «Ш» исмли аёл. — Тағин сиз анави доктор опамларни, қайсики яқинда медици-

ТЕКИНХЎР, МУШТУМЗЎР ВА БЕЗОРИЛАРГА ОРАМИЗДА ЎРИН ЙЎҚ

на фанлари кандидати деган юксак илмий даражани оладиган Азиза опамларни излаётган бўлманг. Худонинг марҳамати-да отагинам, улар Москвадаги жаҳонга машҳур дорилфунунни битказиб, тўғри районимизга муборак қадамларини қўйибдилар-а?!

— Балли, балли ўшани излаяпман.

— Бу ҳам бахт-да, буни қарангки шундай нафаси енгил, фарзандсизларга фарзанд ато этувчи, дилсуҳан, чапдаст олима қишлоғимизда истиқомат қиляптилар. Буёғини сўрасангиз Тошкентдаги медицина билим юртида ҳам катта-кичик фан соҳиблари у кишини яхши билишади, Азиза опамлар билан фахрланиб юришади. Ҳар ҳафта бир-икки институтга бориб, гинекология соҳасидан ўз билимларини баҳам кўриб келадилар.

Қизи тушмагур қақажонгина экан, қани энди гапдан тўхтатиб бўлса. Ё астағфурулло, бошимга ари қамалиб қолгандек ғувиллайди, суяксиз тил эса бўзчининг мокисидек ликиллагани-ликиллаган. Бор-э, деб қулоқнинг баҳридан ўтиб, қўлига кесиб бермоқчи бўлдим-у, эл-юрт олдида шарманда бўлишдан чўчидим.

...Дилбар, Инобат, Шаҳодат кабилар Азиза опа қўлидан шифо топиб, бир неча боланинг онаси бўлиб, таралла-бедод қилиб юришибди, — давом этарди суҳбатдошим.

— Буёғига қандай экан, — дедим бармоқларимни қарсиллатиб, — шунисидан кел.

— Икки, уч юз сўмлар қаерларда қолиб кетмайди дейсиз. Мана ҳозир ўзим уч юз сўлкавойни опага атаб қўйганман. Шояд қоронғу кулбамиз ёришса, худо фарзанд адо қилса. Ўзингиздан қолар гап йўқ, отахон, дори-дармон дегандек харажатсиз иш битардими, ахир. Сир бўлса ҳам сизга айтиб қўяй: Азиза опам ишлатадиган дорилар ноёб, Тошкентда топилмайди, нақ Москвадан сўраб келтирадилар.

— Илон домига учраган чумчуқдай, Азиза опанг ҳузурига барча қанот қоқиб бораверар экан-да! Бас, шундай экан, шу бугундан эътиборан бу дунё менга тор, Алдар кўса номимни ўша опангларга бердим. Бор, йўлингдан қолма, қизим, — дедим.

Алдар кўсанинг ҳикоясини эшитарканман, ўзимни кулгидан тўхтатиб қололмадим. Негаки, бу «миш-миш»дан менинг ҳам, шаҳар қон қуйиш институти шифокорларининг ҳам, буёғи Тошкент район ички ишлар бўлими ходимларининг ҳам хабарлари бор эди. Тўғри, Алдар кўсанинг куюнганича бор, маккорлик, алдамчилик, фирибгарликда Анфиса Нигамедъянова (Азиза),нинг олдига тушолмасди. У усталик билан соддадил, лақма, бефаросат аёлларни ўз тузоғига илинтира олар, беш-олти оғиз медицина терминлари ҳамда дори-дармонларнинг номларини атайин тез-тез такрорлаб, киши кўзига ўзини билимдон врач қилиб кўрсата оларди.

Ана шу фирибгар доктор қўлида «даволанган» лақмалар оқибатда у ёки бу касалхоналарда ойлаб шифтга термулиб ётдилар. Врачларнинг ўз вақтида кўрган чора-тадбирларигина ҳунук оқибатлар олдини олди. Оддий наъматак экстрати, мономицин, пеницилин сингари дориларни ноёб ва шифобахш деб, чўнтагини пулга қаппайтирган Анфисанинг эса бундан парвойи-палак эди. Инсон ҳаёти, тақдири уни қизиқтирмайди. «Пул, пул ва яна пул» — унинг шиори ана шу.

Масаланинг бу томонидан Алдаркўса бехабар эди. Бордию, билганда эди, сарсон-саргардон бўлиб излаб юрмасдан, тўғри Тошкент район ички ишлар жиноят қидирув бўлимига учрашарди қўярди. Милиция старший лейтенанти Соҳибназар Ғоипов эса саноқли дақиқалар ичида уни «нафаси ўткир», «етук олима ва шифокор» Анфиса (Азиза) Нигамедъяновага рўпара қиларди, вассалом.

Я. САЛИМОВ.

ФАН КОРПУСЛАРИ

Пойтахтимизда қад кўтараётган академия шаҳарчаси яқин йиллар ичида фан даргоҳлари биноларининг бир бутун комплексига айланади.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Давлат конструкторлик бюроси ҳам шу ерда жойлашади. Унинг корпуси ўзига хос архитектура ансамблини тўлдиради.

Шунингдек, А. С. Пушкин номли тил ва адабиёт институтининг биноси ҳам шу ерда қад кўтармоқда.

ОСОЙИШТАЛИК ПОСБОНЛАРИ

Студентлар шаҳарчасидан оқшом пайти ўтиб қолсангиз, қўлига қизил боғич боғлаган йигитларга кўзингиз тушади. Улар жамоат осойишталиги учун курашаётган кўнгилли дружиначилардир.

Шаҳарчадаги Тошкент политехника институтининг 5-ётоқхонасида дружиначилар отряди тузилганига эндигина тўрт йил бўлди. Ана шу қисқа муддат ичида дружиначилар ва уларга бошчилик қилаётган участка инспектори, совет милицияси аълочиси Т. Салимжонов кўпчиликнинг ҳурмат-эътиборига сазовор бўлдилар.

Осойишталик посбонлари кўпгина диққатга сазовор ишларни амалга оширмоқдалар. Шу ташаббускор йигитлар туфайли ётоқхоналарда, «Нукус» кинотеатри атрофида тартиб ўрнатилди, қонунбузарлар анча камайди.

— Бизга жамоат тартибини сақлашда студентлар, олий ўқув юртларининг ўқитувчилари катта ёрдам беряптилар, — дейди район ички ишлар бўлимининг бошлиғи З. Йўлдошев. — Жумладан, университет ётоқхоналари ходими, ёшларнинг яқин маслаҳатгўйи Ғ. Шамсиев, ТошДУнинг 4-курс студенти, штатсиз инспектор Д. Маликов, болалар участка инспектори А. Очилов ва бошқалар тарбиявий профилактик ишларни олиб боришда жонбозлик кўрсатишмоқда.

Янги ўқув йили бошланиши билан ётоқхоналар яна гавжумлашди, уларга бу йил институтга кирган кўплаб студентлар келиб жойлашдилар. Табиийки, кўнгилли дружиначиларнинг ишлари ҳам кўпайди. Улар ётоқхоналарда суҳбат ва лекциялар ўтказмоқдалар, осойишталикни сақлаш учун бошқа бир қатор профилактик тадбирларни амалга оширмоқдалар.

А. ТАРТАУЛОВ.

Спорт

ДАЪВОГАРЛАР БАҲСИ

Мамлакат футбол чемпионатининг навбатдаги турида олий лигага ўтишга асосий даъвогарлик қилаётган «Нефтчи» яна икки очко йўқотди. Бу сафар Боку футболчилари «Пахтакор» коллективи билан бўлган кескин баҳсда 0:1 ҳисобида енгилдилар. Ягона тўпни 75-минутда К. Баканов киритди. Маълумки бундан аввалги турда «Нефтчи» Олмаотада маҳаллий «Қайрат» футболчилари билан бўлган учрашувда ҳам ана шундай ҳисобда енгилган эди.

Утган куни бўлиб ўтган навбатдаги тур ўйинларидан кейин тўрт пешқадам ўртасидаги очколар фарқи янада камайди. «Қайрат» «Торпедо» коллективини 2:0 ҳисобида мағлуб этиб, «Нефтчи»га етиб олди. Бу икки коллектив ҳисобида ҳозирда 43 тадан очко бор. «Пахтакор» 40 очко билан учинчи ўринда бормоқда. «Таврия» Ашхободда «Колхозчи» командасидан 0:2 ҳисобида енгилди ва 39 очко билан тўртинчи ўринни эгаллаб турибди. Бу тўрт команда икки йўлланма учун асосий даъвогардир. Жадвалда бу тўртликдан кейинги ўринларни эгаллаб турган «Торпедо», «Нистру», «Звезда», «Шинник» коллективлари пешқадамларга рақобатлик қила олмасалар керак. Негаки, чемпионат тугашига саккиз тур қолди. Орадаги фарқ эса 6—10 очкони ташкил этади.

Утган кунги турда бўлиб ўтган бошқа учрашувлар қуйидагича якунланди: «Помир»—АСК—0:0, «Шинник» — «Нистру» — 0:1, «Рубин» — «Спартак» (И-Ф) — 2:0, «Звезда» — «Металлург» — 2:0, «Кузбасс» — «Даугава» — 3:0, «Спартак» (Ор) — «Кубань» — 2:0, «Терек» — «Эльбрус» — 2:1.

«Пахтакор» навбатдаги учрашувларни сафарда «Металлург» ва «Даугава» командалари билан ўтказади. Сўнгра ўз майдонида «Нистру» ва Ивано-Франковскнинг «Спартак» коллективларини қабул қилади.

Командаларнинг турнир жадвалидаги вазияти билан танишинг:

Командалар	У	Т	О
Нефтчи	30	53—24	43
Қайрат	30	40—20	43
Пахтакор	30	50—20	40
Таврия	31	44—25	39
Звезда	31	43—36	34
Торпедо	31	34—27	33
Нистру	30	40—39	33
Шинник	31	34—31	32
Колхозчи	30	50—49	31
Помир	30	29—35	31
Кузбасс	30	44—43	30
СКА (Р.)	31	31—35	29
Спартак И-Ф	30	32—37	29
Спартак Ор	30	31—41	27
Металлург	30	27—30	26
Терек	30	31—47	26
Рубин	31	32—44	25
Даугава	30	31—39	21
Кубань	30	27—45	21
Эльбрус	30	25—58	13

ЎН ТУРДАН СЎНГ

Олмалиқда шахмат бўйича республика биринчилиги давом этмоқда. Ўн турдан сўнг самарқандлик Ҳамроқулов ва бухоролик Галаховлар 7,5 тадан очко билан пешқадамлик қилишмоқда. Олмалиқлик Николай Развалаев 7, Аркадий Хан 6 очко тўплади.

ҚУЙИ ЧИРЧИҚ район ички ишлар бўлимига қарашли давлат автоинспекцияси ходимлари ҳаракат хавфсизлиги ойлигини намунали ўтказмоқдалар. Аҳоли ўртасида йўл ҳаракати қоидаларига бағишланган лекция, учрашувлар, шоферлар билан суҳбатлар ўтказилмоқда. Суратда: (чапдан) катта инспектор Абдукарим Қўшбоев ва автомобиль инспекцияси ходими Ҳикмат Мусурмонқуловлар ҳайдовчи билан суҳбатлашмоқдалар.

Ж. Тўраев фотоси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
25, 26 СЕНТЯБРДА
кундуз соат 15.00 да ва кеч соат 19.00 да

ЁШ ХОНАНДАЛАР ВА РАҚҚОСАЛАР ДАВРАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреатлари: **Қизлархон ДУСТМУҲАМЕДОВА, Дилафруз ЖАББОРОВА.**

Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати **Карима УЗОҚОВА,** Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати **Маъмура ЭРГАШЕВА.**

Бутуниттифоқ созанда-ижрочилар конкурсининг лауреати **Шуҳрат ЙУЛДОШЕВ,** Ўрта Осиё республикалари созанда-ижрочилар конкурсининг лауреати **Фазилат ШУКУРОВА.**

Санобар РАҲМОНОВА (Андижон), ака-ука Исроилжон ва Исмоилжон ВАҲОБОВЛАР (Тошкент), ака-ука Шерматжон ва Раҳматжон ФАЙЗУЛЛАЕВлар (Хоразм), Чамангул НУРУЛЛАЕВА, Улмас САИДЖОНОВ (Қарши), Матлуба ДАДАБОЕВА (Наманган), Назиржон НАЗАРОВ (Қўқон), Ойша РАҲМОНОВА, Моҳичеҳра НУРМУҲАМЕДОВА, Нурхон ЗУЛУНОВА, Ҳавасхон ИСКАНДАРОВА, Дилмурод ИСЛОМОВ, Ғуломжон ЁҚУБОВ, Шерқўзи ҒОЗИЕВ, Абдуфаттоҳ САИДОВ, Саттор ИСЛОМОВ (Тошкент).

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли.

Музика раҳбари Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Салоҳиддин ТУХТАСИНОВ.**

Программани Уткир СИДДИҚОВ ва Ҳанифа ОРТИҚБОЕВА олиб боради.

Билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, шанба ва якшанба кунлари соат 12 дан сотилади.

Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг ҳунар-техника таълими давлат комитети Ленин ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли Ю. А. Гагарин номли «Таштекстильмаш» заводи қошидаги

87-ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1976—77 ЎҚУВ ЙИЛИГА

ҚУЙИДАГИ ИХТИСОСЛАР БЎЙИЧА

ҚЎШИМЧА

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Билим юрти қуйидаги ихтисослар бўйича юқори малакали мутахассислар тайёрлайди: **токарлар, фрезерчилар, слесарь-йиғувчилар, слесарь-ремонтчилар, қолипчилар, электромонтёрлар, газ электр-пайвандчилар, автомат ва ярим автомат станок операторлари, дурадгорлар.**

Билим юртига 15 ва ундан катта ёшдаги 8—10-синф ҳажмида маълумоти бўлган йигит-қизлар қабул қилинади. **Ўқиш муддати — 1-3 йил.**

Билим юртига қабул қилинганлар 3 маҳал бепул овқат, кийим-бош, иш ҳақининг 33 проценти билан таъминланадилар. Қолипчилар группасининг ўқувчиларига ойига 40 сўм стипендия берилади. Бошқа шаҳардан келганлар эса ётоқхона билан таъминланади.

Завод қошида кечки мактаб ва техникум бор. Уч йиллик таълим группасида ўқиган ўқувчиларга олий ва ўрта ўқув юртларига кириш учун олган ихтисоси ва ўрта маълумот тўғрисида диплом берилади.

Билим юртини аъло баҳолар билан тамомлаганлар олий ўқув юртларига кираётганларида ихтисоси бўйича 1 та предметдан имтиҳон топширадилар. Билим юртидаги ўқиш даври узлуксиз иш стажи ҳисобланади.

Билим юртида спорт секциялари ва бадиий ҳаваскорлик тўгараклари ишлайди.

Билим юрти директори номига ёзилган аризага қуйидагилар қўшиб топширилади: гувоҳномалар: туғилганлиги тўғрисида, маълумот ҳақида, мактабдан характеристика, справкалар: медицина справкаси, турар жойидан, ота-онасининг иш жойидан справка; 6 та фотосурат (3х4 см.).

Аризалар якшанбадан ташқари ҳар куни соат 16.00 гача қабул қилинади.

Билим юртининг адреси: Тошкент шаҳри, Текстильная кўчаси, 7-уй (7, 9, 11, 14, 21, 24-трамвайлар, 2, 6, 12, 15, 16-троллейбуслар, 2, 3, 18, 45, 50, 54, 58-автобусларнинг «Социалистик шаҳарча» бекати. Телефонлар: 53-95-23, 53-95-21, 53-95-26.

Телевидение

БУГУН

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10— Эрталабки гимнастика. 10.30— Қувноқ стартлар. 11.15 — **Мартин Иден** (телеспектакль. 2-қисм). 12.20 — Музикали фильм. 14.30 — Кинопрограмма. 15.15 — Ж. Верн. «Капитан Грант болалари». 15.45 — Биз табиат билан танишамиз. 16.05 — Рус тили. 16.50 — Композитор Моцарт (2-кўрсатув). 17.20 — **Тўртовлонмиз** (бадиий фильм). 18.30 — Москва ва москваликлар. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Жасорат. 20.00 — Концерт. 20.20 — Дўстлик йўлларидан (4-кўрсатув). 20.50 —**Мартин Иден** (телеспектакль, 3-қисм). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Концерт. 23.30 — Гандбол: СССР — ГДР.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Болалар учун кинофильм. 11.55 — Архитектура премьералари. 12.25 — Ўқув кўрсатуви. 13.00 — Тенгдошлар. 18.30 — Мультфильм. 18.35 — Сенинг замондошинг. 19.15 — Халқ контроли экрани. 19.45 — **«Ахборот».** 20.00— «Киноактёр билан учрашув»: Б. Ихтиёров. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — Осиё ва Африка мамлакатлари ёш ёзувчиларининг 1 конференцияси олдидан. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — Пахтазор — мардлар майдони. 22.50 — Раъно Аминова куйлайди.

Театр

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 24|IX да **Олтин девор,** 25|IX да **Келинлар қўзғолони.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА —24|IX да **Фарғона тонг отгунча,** 25|IX да **Муқаддас диёр.**

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Шимолий Осетия АССРда хизмат кўрсатган артист ЭМИЛЬ КИО раҳбарлигидаги йирик иллюзион ревю гастроллари (19.30).**

Кино

Қизлар турмушга чиқиши шарт — НАВОИЙ номли (11, 13.30, 16, 18.30, 21), «ВОСТОК» (10, 13, 16, 18.30, 21), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (16, 18.30, 21), «НУКУС» (11, 13.30, 18.30, 21), «ЧАЙКА», «ҚОЗОҒИСТОН», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун).

Табор кўкка интилади — «ЎЗБЕКИСТОН», С. РАҲИМОВ номли (жуфт соатларда), «МИР» (кундуз ва кечқурун).

Рикки-Тикки-Тави — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда).

Сотувчи — «САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача. Эълонлар — 338142.

Р—13366. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64633. В—2652.